

Analýza potřeb subjektů tvořících inovační prostředí Zlínského kraje

Závěrečná zpráva

ZPRACOVATEL

Technologické inovační centrum s.r.o.

Říjen 2022

Tento dokument vznikl v rámci projektu Smart Akcelérátor Zlínského kraje II
Registrační číslo projektu: CZ.02.2.69/0.0/0.0/18_055/0016072

Dokument neprošel jazykovou ani typografickou korekturou.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OBSAH

ÚVOD	5
METODIKA	6
1.1 Sběr dat	6
1. VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE VE ZLÍNSKÉM KRAJI	7
1.2 Výzkum a vývoj	7
1.1.1. Celkové výdaje na výzkum a vývoj	7
1.1.2. Výdaje podnikatelského sektoru	9
1.1.3. Výdaje vládního sektoru na VaV	9
1.1.4. Výdaje vysokoškolského sektoru na VaV	10
1.3 Inovace	12
2. ANALÝZA POTŘEB SUBJEKTŮ TVOŘÍCÍ INOVAČNÍ PROSTŘEDÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE	14
2.1. Inovační firmy a jejich vývoj v rámci hospodářského cyklu	14
2.1.1. Základní informace	14
2.1.2. Aspirace a cíle vlastníků	16
2.1.3. Pozice v hodnotových řetězcích a prostor firem pro inovace	20
2.1.4. Inovace, výzkum a vývoj, spolupráce	21
2.1.5. Lidské zdroje	24
2.1.6. Shrnutí	26
2.2. Podpůrné subjekty v oblasti inovací	27
2.2.1. Základní informace (charakteristika podpůrných subjektů)	27
2.2.2. Poskytované služby a aktivity a zájem o ně ze strany členů/klientů	27
2.2.3. Bariéry inovací ve firmách ZLK z pohledu podpůrného subjektu	28
2.2.4. Eliminace nejzávažnějších bariér inovací	29
2.2.5. Lidské zdroje firem z pohledu podpůrných subjektů	29
2.2.6. Shrnutí	30
2.3. Centra vývoje a výzkumu při UTB	32
3. ZÁVĚREČNÉ DOPORUČENÍ	34
4. SEZNAM ZKRATEK	35
5. SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	36
6. SEZNAM ZDROJŮ	38
7. SEZNAM PŘÍLOH	39
Příloha 1: Dotazník INKA III.	1
Příloha č. 2: Základní ukazatele inovačních aktivit v Česku v krajích v období 2018 až 2018	4
Příloha č. 3: Výdaje na VaV v krajích ČR podle sektorů provádění VaV	5

Příloha č. 4: Tabulka podpůrných subjektů Zlínského kraje	6
Příloha č. 5 : Dotazník podpůrných subjektů inovačního prostředí Zlínského kraje	9

ÚVOD

Oblast výzkumu, vývoje a inovací má velký význam pro rozvoj celého regionu. Poznatky a výstupy, které z výsledků výzkumných, vývojových a inovačních aktivit získáváme, přispívají k rozvoji a posunu. Vytváří přidanou hodnotu a tím i posilují ekonomiku a náš status, ale také umožňují rozvoj pracovníků a jejich znalostí. Výzkum, vývoj a inovace jsou jakýmsi hnacím motorem a příležitostí pro rozvoj lidí, firem i regionu jako takového. Ve Zlínském kraji v oblasti tvorby inovací jsou důležitým tvůrcem podniky a podnikatelské prostředí. Výzkumné kapacity a možnosti jejich využití v regionu nabízí Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vzájemné propojení podniků s UTB v oblasti VaVal nabízí jednu z nejvýraznějších možností rozvoje inovací v kraji. V kraji se podporou inovací zabývají také další instituce a organizace. K jejich propojení, spolupráci a ke společné prezentaci byla vytvořena platforma Zlinnovation, která propaguje inovační ekosystém Zlínského kraje pod jednotnou značkou.

Pro rozvoj VaVal je velmi efektivní spolupráce triple helix, tedy soukromého, akademického a veřejného sektoru. Je důležité znát potřeby subjektů, které na poli výzkumu, vývoje a inovací působí a taktéž i bariéry, tak aby jejich pozdější podpora či překonání vedlo k efektivnějšímu rozvoji VaVal.

Dokument je výstupem klíčové aktivity mapování a analýzy v rámci projektu Smart Akcelérátor Zlínského kraje II podporující realizaci krajské regionální inovační strategie RIS3.

Cílem Analýzy potřeb subjektů tvořících inovační prostředí Zlínského kraje bylo identifikovat základní potřeby firem pro rozvoj a podporu jejich inovativnosti. Analýza poskytuje reálný přehled o stavu a potřebách inovačního ekosystému Zlínského kraje. Předkládaný dokument navazuje v dílčích bodech na provedené analýzy z roku 2018 a 2019 řešené v rámci Smart Akcelérátor Zlínského kraje I.

METODIKA

1.1 Sběr dat

Východiskem pro Analýzu aktuálních potřeb subjektů tvořících inovační prostředí Zlínského kraje byly primární a sekundární data.

Sběr sekundárních dat probíhal jak z veřejných zdrojů z dat Českého statistického úřadu, tak z dat Technologického inovačního centra. Data získaná z Českého statistického úřadu poskytují pohled na region Zlínský kraj, a to i v porovnání s jinými kraji, resp. v rámci České republiky. Primární data byla získána z terénních šetření u tří samostatných souborů.

První soubor tvoří 29 firem se sídlem ve Zlínském kraji a dotazování probíhalo formou strukturovaných rozhovorů. Rozhovory se uskutečnily s managementem společnosti od ledna do července roku 2022.

Firmy, které se zúčastnily dotazování, byly vybrány na základě několika kritérií:

- Z návrhu firem od Technologické agentury České republiky (GAZELY INKA III.),
- Z hlediska oborového zaměření firmy spadající do domén specializace Zlínského kraje,
- Firmy, které se zúčastnily předchozích běhů mapování v rámci INKA I a II,
- Firmy s inovačním potenciálem (firmy, které se zúčastnily soutěže Inovační firma Zlínského kraje).

Druhým souborem byly subjekty, které poskytují služby pro rozvoj inovačního podnikání ve Zlínském kraji (podpůrné subjekty). Sběr potřeb probíhal po celou dobu realizace projektu SA II. Byly zaznamenávány poznatky získané v diskuzích při pravidelných setkáních členů platformy Zlinnovation, oborových inovačních platformách či Paktu zaměstnanosti. V závěru realizace projektu byl podpořen sběrem potřeb firem z pohledu podpůrných subjektů pomocí online dotazníku. Osloveno bylo 18 podpůrných subjektů a do dotazování se jich zapojilo 16.

Dotazník k získání informací o potřebách a očekávání členů/klientů podpůrných subjektů byl zaměřen na:

- Poskytované služby a aktivity a zájem o ně ze strany členů/klientů,
- Bariéry inovací ve firmách ZLK z pohledu podpůrného subjektu,
- Způsob eliminace nejzávažnějších bariér zaváděné inovací,
- Lidské zdroje firem z pohledu podpůrných subjektů.

Třetím souborem byla výzkumná pracoviště Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Sběr potřeb probíhal pomocí strukturovaných rozhovorů se zástupci šesti výzkumných pracovišť v září 2022.

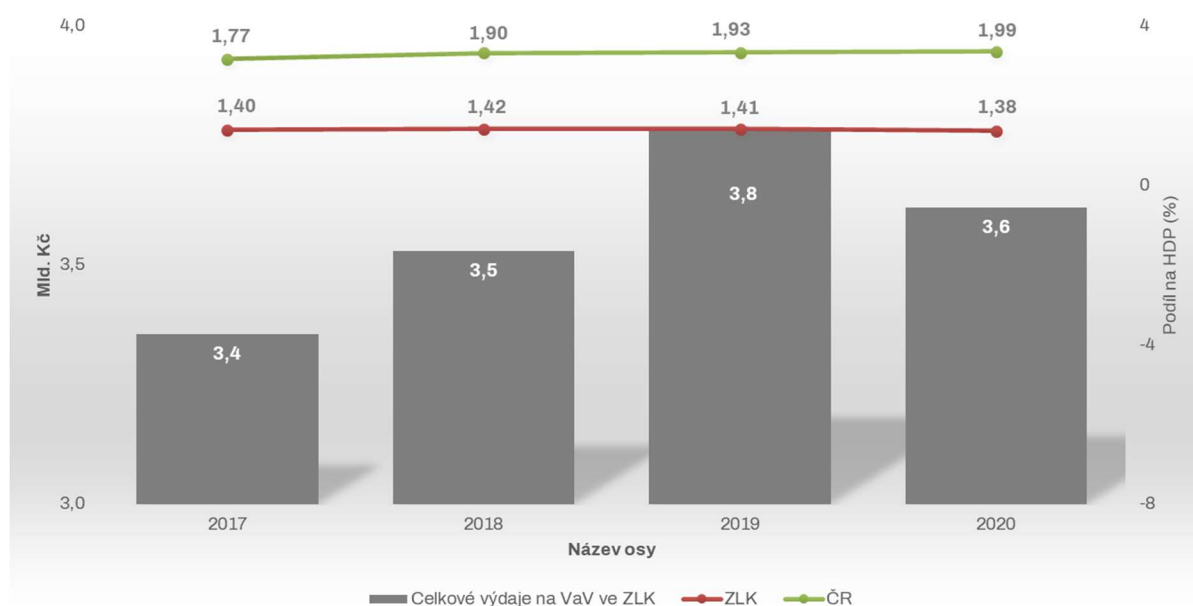
1. VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE VE ZLÍNSKÉM KRAJI

1.2 Výzkum a vývoj

1.1.1. Celkové výdaje na výzkum a vývoj

Z hlediska celkových výdajů na výzkum a vývoj (dále jen VaV) ve výši 113,4 miliardy Kč patřil Zlínský kraj v roce 2020 na 6. pozici v rámci ČR. Výdaje na VaV ve Zlínském kraji v roce 2020 dosáhly 3 621 mil. Kč (největší část - 89,8 % v podnikatelském sektoru). Po třech letech (od roku 2017) poprvé meziročně klesly o 11,6 % z rekordních 3 787 mil. Kč z roku 2019, a to z důvodu podstatného vlivu ekonomické situace způsobené pandemií koronaviru. Podíl výdajů na výzkum a vývoj ve vztahu k HDP Zlínského kraje v roce 2020 taktéž meziročně poklesl o 0,03 p. b. na hodnotu 1,38 %. [1] Viz Graf 1

Graf 1: Celkové výdaje na VaV ve Zlínském kraji a podíl výdajů VaV na HDP v kraji, ČR

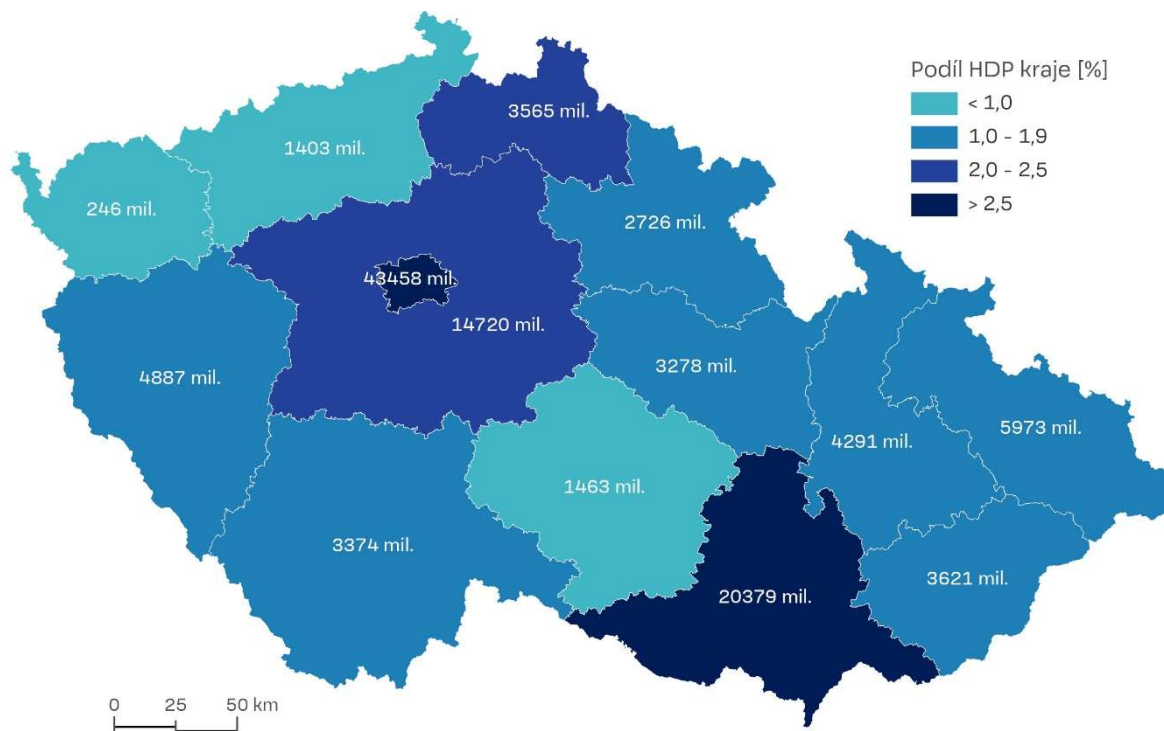
Zdroj: ČSÚ 2021, vlastní zpracování

Výzkum a vývoj se v roce 2020 prováděl ve 220 podnicích. Ve výzkumu a vývoji působilo 2,8 tis. osob (FTE)¹, z toho 87,1 % v podnikatelském sektoru a převážně v podnicích zpracovatelského průmyslu (57,7 %). Zvyšuje se také podíl investičních výdajů na celkových výdajích, od roku 2018 přesahuje 10% hranici, v roce 2020 činil 13,7 %. Průměrná hrubá měsíční mzda specialistů v oblasti vědy a techniky dosáhla 53 251 Kč (ČR, 55 205 Kč). Nejvíce finančních prostředků za zde provedený VaV směřuje na mzdy výzkumných pracovníků, od roku 2010 je to více než polovina. V absolutním vyjádření bylo na

¹ Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený podle pohlaví na plný pracovní úvazek věnovaný výzkumným a vývojovým činnostem (dále jen FTE). Tento ukazatel nejlépe vystihuje skutečnou dobu věnovanou výzkumným a vývojovým činnostem u zaměstnanců VaV. Jeden FTE se rovná jednomu roku práce (na plný pracovní úvazek) zaměstnance, který se na 100% věnuje VaV činnosti.

mzdové náklady v roce 2020 pro pracovníky provádějící VaV vynaloženo celkem 1 999 mil. Kč, což je oproti roku 2010 více jak dva a půlnásobek (789 mil. Kč). Tuzemskými přihlašovatelí bylo podáno 31 patentových přihlášek, uděleno bylo 32 patentů. [1]

Obrázek 1: Výdaje na VaV v krajích ČR (mil. Kč.) za rok 2020

© 2022 Technologické inovační centrum

Zdroj: ČSÚ 2021, Statistické šetření VTR 5- 01, vlastní zpracování

Tabulka 1: Výdaje na VaV podle sektorů provádění

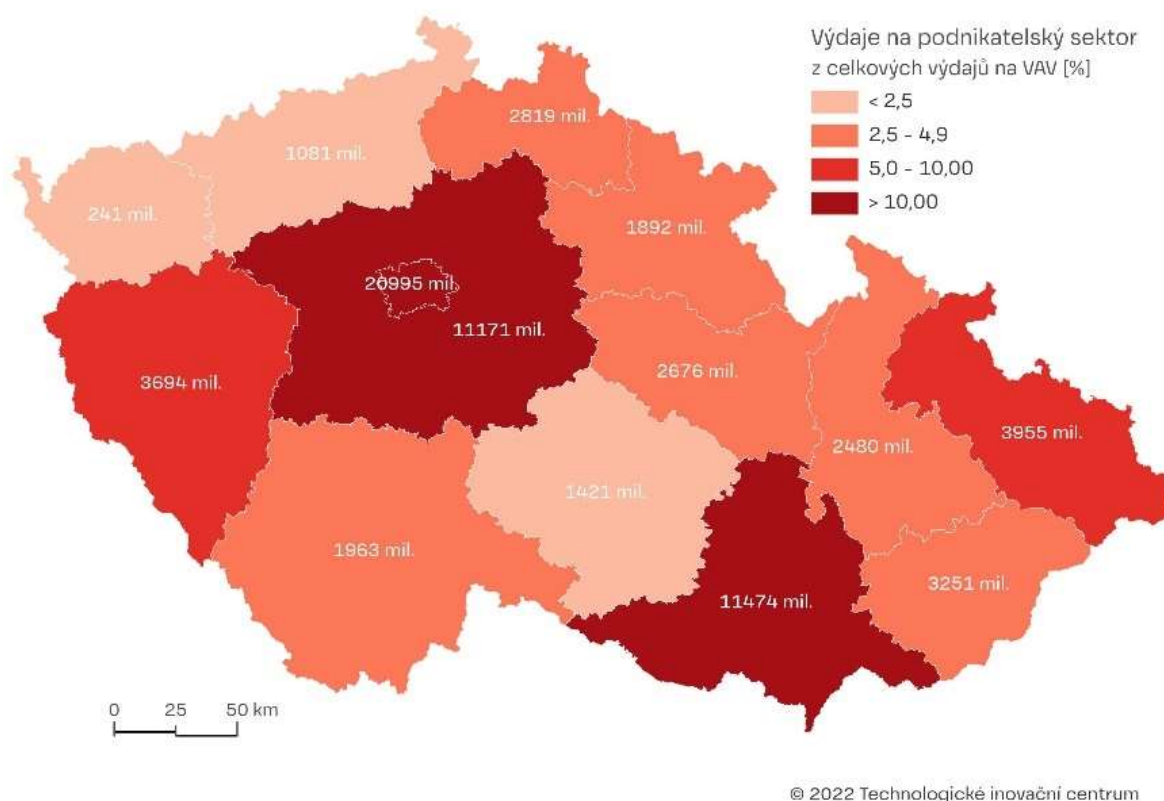
Rok	výdaje na VaV (mil. Kč) podle sektorů provádění		
	podnikatelský	vládní	vysokoškolský
2010	1 642,69	3,17	140,91
2011	1 926,04	4,22	187,59
2012	1 905,45	1,86	409,73
2013	1 941,99	3,17	308,91
2014	2 039,86	5,04	703,86
2015	2 090,62	6,19	436,56
2016	2 323,65	18,91	279,33
2017	3 044,19	5,51	306,08
2018	3 167,88	9,66	352,07
2019	3 449,09	10,35	326,61
2020	3 251,27	13,01	356,29

Zdroj: ČSÚ 2021, Statistické šetření VTR 5- 01, vlastní zpracování

1.1.2. Výdaje podnikatelského sektoru

Význam podnikatelského sektoru v posledních letech roste ve všech základních sledovaných ukazatelích statistiky výzkumu a vývoje. Příznivá ekonomická situace od roku 2010 do roku 2019 přispěla k tomu, že firmy v tomto období nabíraly nové pracovníky a navyšovaly prostředky vynakládané na VaV činnost. Tento nárůst se v roce 2020 zpomalil. Přesto se za posledních deset let přepočtený počet výzkumných a vývojových pracovníků v podnicích navyšoval v průměru o 5,3 % ročně, a to z 659 v roce 2010 na 1 075 v roce 2020. Ještě rychleji, v průměru 7,5 % ročně, rostly v tomto období v podnicích výdaje na VaV, a to z 1,64 mld. Kč v roce 2010 na 3,25 mld. Kč v roce 2020. Viz *Tabulka 1* [2].

Obrázek 2: Výdaje na výzkum a vývoj v podnikatelském sektoru podle krajů (mil. Kč) za rok 2020

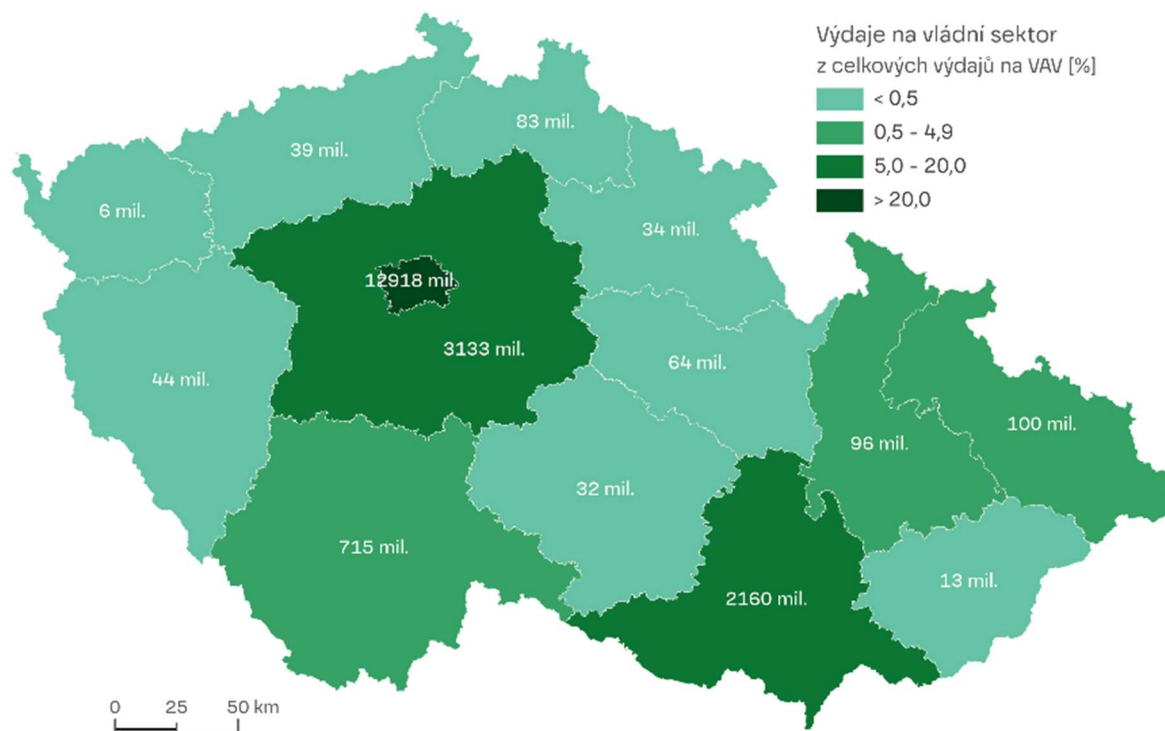
Zdroj: ČSÚ 2021, Statistické šetření VTR 5- 01, vlastní zpracování

1.1.3. Výdaje vládního sektoru na VaV

Vládní sektor zahrnuje v oblasti výzkumu a vývoje veřejné výzkumné instituce i veřejné knihovny, archivy, muzea a jiné kulturní zařízení, které provádějí výzkum a vývoj jako svoji vedlejší činnost. Výdaje na VaV ve vládním sektoru meziročně vzrostly oproti roku 2019 o 25,7 % a v roce 2020 dosáhly 13,01 mil. Kč. Výdaje na VaV rostly od roku 2012 a dosáhly rekordních 18,91 mil. Kč v roce 2016. Po tomto roce však následoval velký meziroční pokles o 13 mil. Kč, kdy došlo vlivem přechodu na nové programové období k výpadku veřejných zdrojů ze zahraničí a do VaV vládního sektoru směřovaly především veřejné tuzemské finanční zdroje.

Po roce 2017 zaznamenáváme mírný každoroční nárůst. Na celkových výdajích ve Zlínském kraji VaV zaujímá vládní sektor pouze 0,4 % (ČR, 17 %). Zlínský kraj patří k 10 krajům, které dohromady v roce 2020 vynaložily na VaV ve vládním sektoru jen 0,5 mld. Kč.

Obrázek 3: Výdaje na výzkum a vývoj ve vládním sektoru podle krajů (mil. Kč) za rok 2020

© 2022 Technologické inovační centrum

Zdroj: ČSÚ 2021, Statistické šetření VTR 5- 01, vlastní zpracování

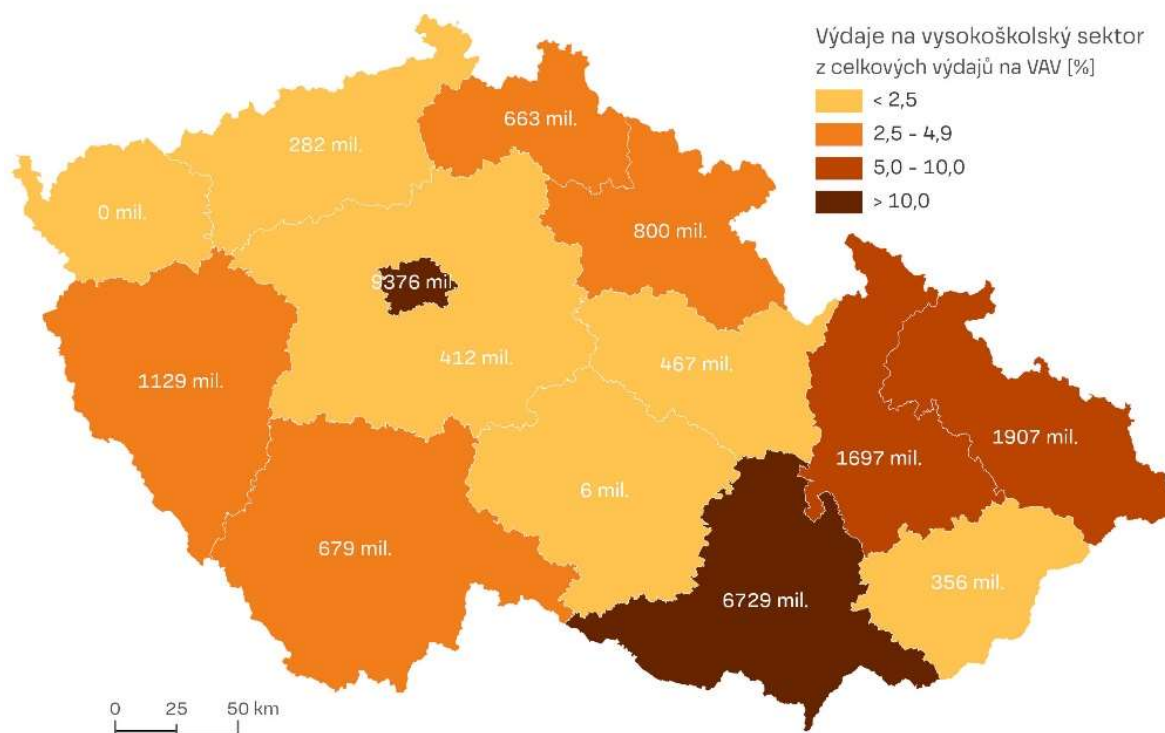
1.1.4. Výdaje vysokoškolského sektoru na VaV

Vysokoškolský sektor zahrnuje všechny subjekty, které poskytují vysokoškolské vzdělání. Radíme sem především veřejné a státní vysoké školy. Ve Zlínském kraji sídlí jedna univerzita (UTB). Nejvíce vysokých škol nalezneme v Praze a v Brně, a tak nepřekvapí, že na tato 2 města připadá dlouhodobě okolo 65 % výdajů na VaV ve vysokoškolském sektoru. Zlínský kraj se řadí mezi 9 krajů, které v roce 2020 nevynaložila na VaV ve vysokoškolském sektoru více než 1 mld. Kč. **Obrázek 4**

Výdaje na VaV ve vysokoškolském sektoru meziročně vzrostly oproti roku 2019 o 9,1 % a v roce 2020 dosáhly 356 mil. Kč. Obdobně jako v případě vládního sektoru byly i výdaje na VaV ve vysokoškolském sektoru v posledních deseti letech výrazně ovlivněny evropskými fondy. Nejvýrazněji se dotace ze strukturálních fondů EU čerpaly mezi lety 2012–2015. V roce 2014 vystoupaly výdaje ve Zlínském kraji na VaV ve vysokoškolském sektoru až na 704 mil. Kč. S koncem programového období nastal dramatický pokles v přílivu EU dotací a s tím i výrazný pokles ve výdajích na VaV v celé ČR. Ve vysokoškolském sektoru došlo v roce 2017 k meziročnímu poklesu 36 % (ČR 26 %) výdajů na VaV. Po roce 2016 ovšem zaznamenáváme opětovný nárůst výdajů na VaV, v průměru let 2017 až 2020 na hodnotu 6,6 % (ČR 10,9 %). Výdaje se po roce 2016 zvyšovaly především díky prostředkům státu vynakládaných do VaV na vysokých školách a opětovně rozběhnutému intenzivnějšímu čerpání EU dotací na výzkum a vývoj. [2]

V roce 2020 pracovalo ve Zlínském kraji na 9 pracovištích VaV ve vysokoškolském sektoru celkem 337 pracovníků (FTE) z toho 296 výzkumných pracovníků. Oproti roku 2019 se počet pracovníků ve VaV meziročně navýšil o necelá dvě procenta (1,9 %).

Obrázek 4: Výdaje na výzkum a vývoj ve vysokoškolském sektoru podle krajů (mil. Kč) za rok 2020

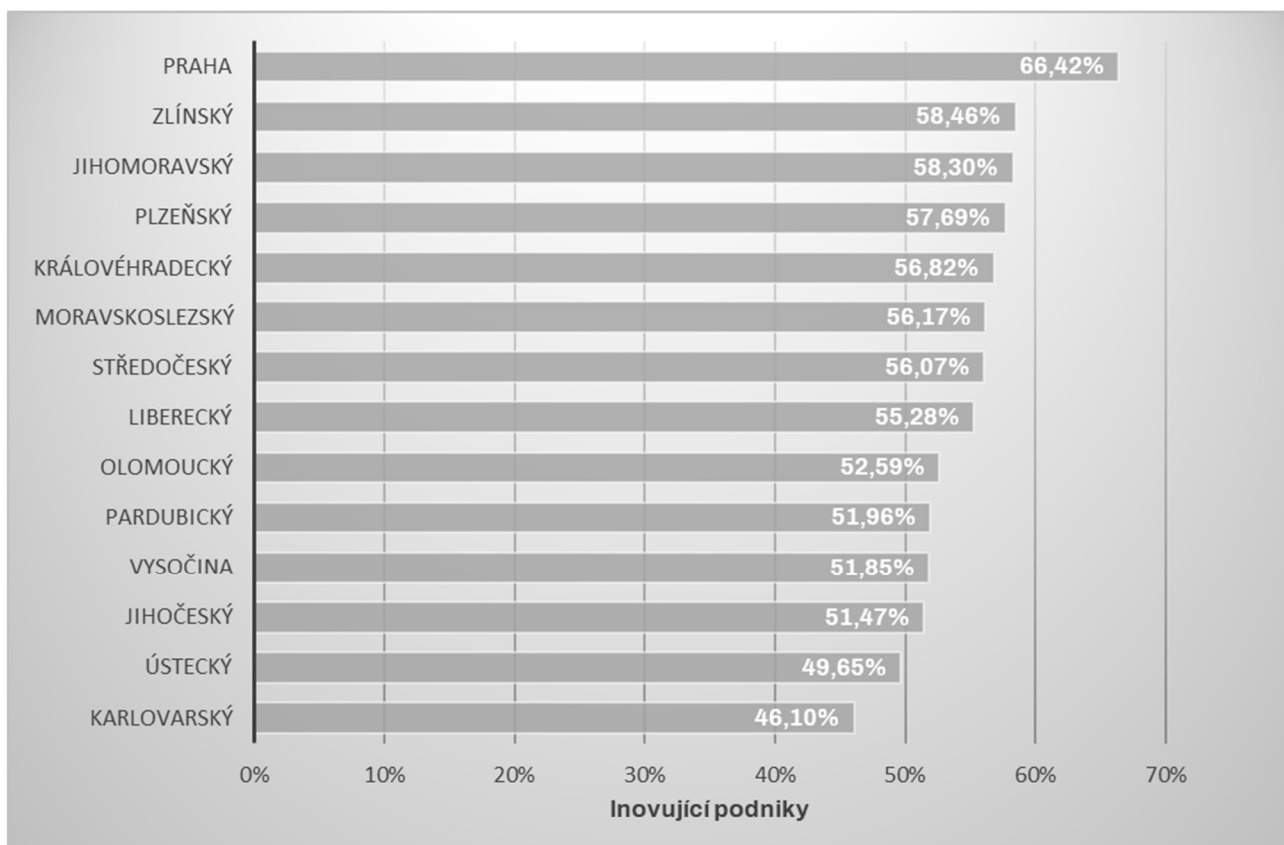
© 2022 Technologické inovační centrum

Zdroj: ČSÚ 2021, Statistické šetření VTR 5- 01, vlastní zpracování

1.3 Inovace

Ve Zlínském kraji v období 2018–2020 podíl inovujících podniků dosáhl hodnoty 58,46 %. Tím se řadí v rámci ČR na druhé místo. Nejvíce inovovaly v období 2018–2020 firmy v hlavním městě Praze, zde podíl inovujících podniků dosáhl o 8 p.b. více jak ve Zlínském kraji. Nejméně se inovacím věnovaly podniky v Karlovarském a Ústeckém kraji, podíl inovujících podniků zde nepřekročil 50% hranici.

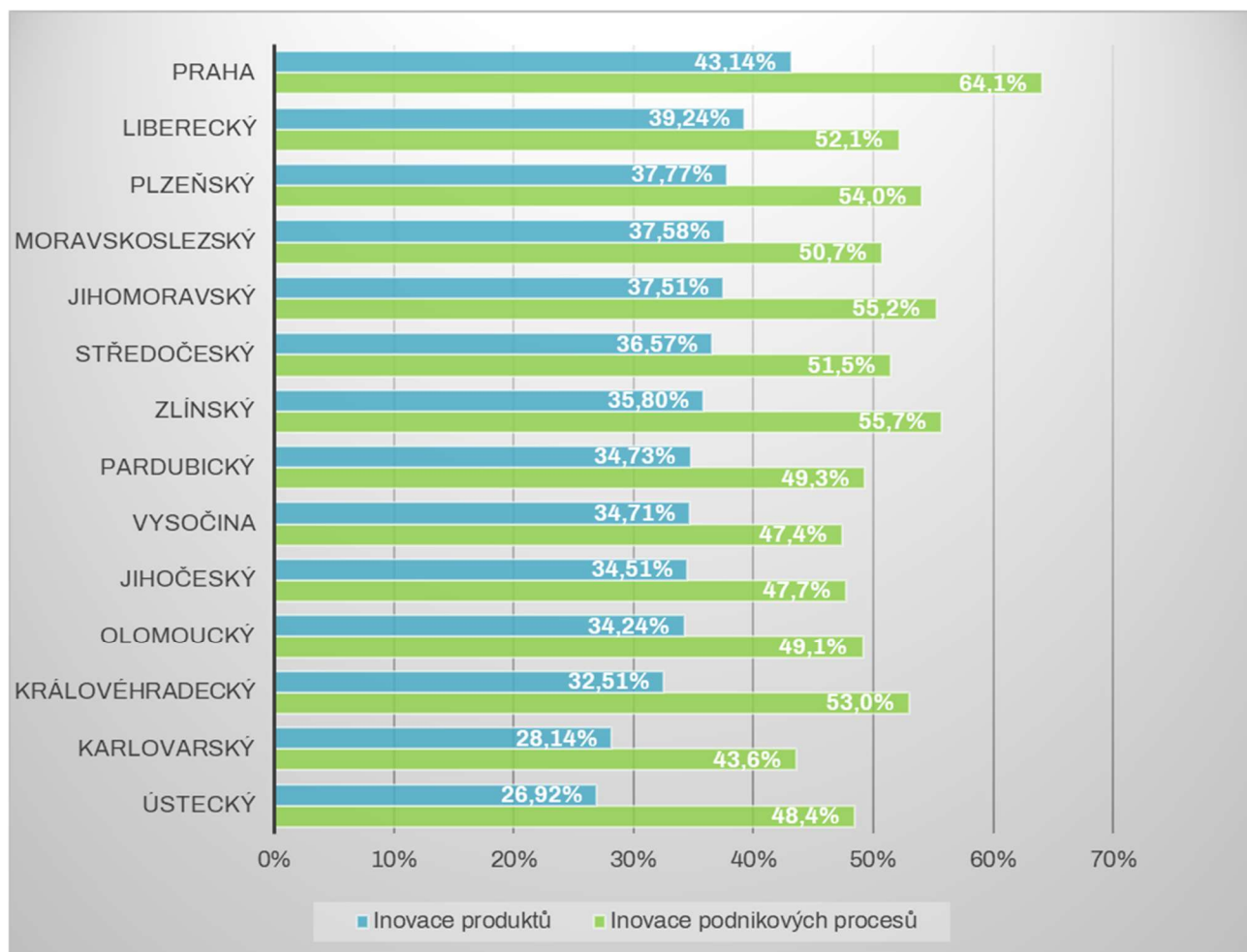
Graf 2: Podíl inovujících podniků v krajích; 2018–2020

Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Podniky ve Zlínském kraji se v rámci svých inovačních aktivit více soustředily na inovace **podnikových procesů**, které v období 2018–2020 zavedlo 55,7 % podniků (z inovujících podniků). Spadají sem inovace vnitropodnikových procesů, inovace marketingových metod a inovace spojené s organizačními změnami. Nový či podstatně zlepšený výrobek či službu – **produktovou inovaci** – na trh uvedlo 35,8 % podniků (z inovujících podniků). Graf 3

Graf 3: Podíl produktové a procesně inovujících podniků v krajích; 2018–2020

Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

V počtu realizovaných projektů programů čerpání Operačního programu podnikání a inovace (OPPI 2014-2020;) se v mezikrajském srovnání Zlínský kraj řadí v počtu realizovaných projektů na 3. místo.

Se 137 schválenými projekty programu **Eko-energie** (výroba elektrické nebo tepelné energií z obnovitelných zdrojů) a 155 schválenými projekty programu **Marketing** (posílení mezinárodní konkurenceschopnosti malých a středních podniků se sídlem v ČR prostřednictvím individuálních a společných účastí na zahraničních veletrzích a výstavách) se Zlínský kraj zařadil na druhou pozici v mezikrajském srovnání. Také byl úspěšný v programu **ICT v podnicích**, kde k podpoře došlo u 163 projektů a v programu **Rozvoj** (dotace do technologického vybavení s cílem urychlit rozvoj malých a středních podniků) s 544 podpořenými projekty se Zlínský kraj zařadil na třetí pozici v mezikrajském srovnání. V rámci programů ICT a strategické služby a Inovace – inovační projekty se zařadil Zlínský kraj na čtvrtou pozici.

V Operačním programu podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK 2014–2020); patří Zlínskému kraji 4. místo v mezikrajském srovnání s 1204 realizovanými projekty.

V evropském rámcovém programu na podporu výzkumu, vývoje a inovací Horizont 2020, realizovaly subjekty se sídlem ve Zlínském kraji celkem 15 projektů. Z toho 12 z privátních podniků, 2 z vysokoškolského sektoru a 1 ze sektoru ostatní (OTH). V mezikrajském srovnání se Zlínský kraj řadí až na 11. pozici. Obecně je účast organizací z České republiky v tomto mezinárodním prestižním programu nízká.

2. ANALÝZA POTŘEB SUBJEKTŮ TVOŘÍCÍ INOVAČNÍ PROSTŘEDÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE

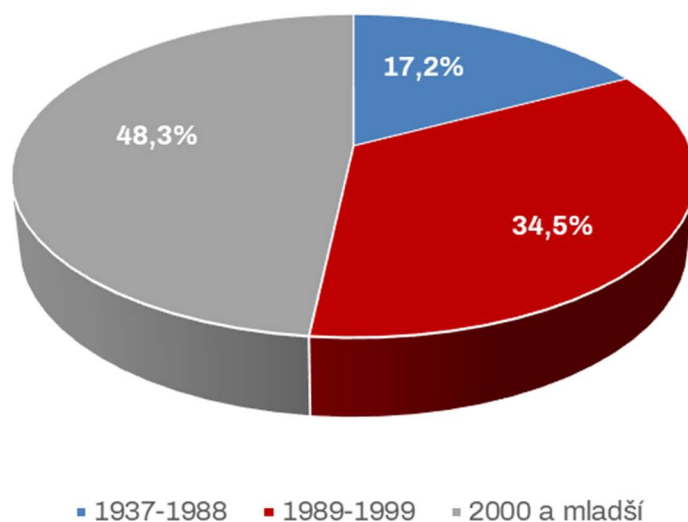
2.1. Inovační firmy a jejich vývoj v rámci hospodářského cyklu

Ve Zlínském kraji více jak polovina podniků se řadí mezi inovační podniky. Technologické inovační centrum vytypovalo 120 klíčových firem k provedení strukturovaných rozhovorů v rámci INKA III. Tyto rozhovory byly pořízeny při osobní návštěvě školeného tazatele ve firmě. Terénní šetření probíhalo od ledna do července roku 2022. Z vybraných firem se mapování zúčastnilo 29 firem.

2.1.1. Základní informace

Výzkumného šetření se účastnilo 86 % společností s ručením omezeným a 13 % tvořily akciové společnosti. Nejstarší firma mezi šetřenými vznikla v roce 1934, nejmladší firma byla založena v roce 2020. Podíly vzniku firem zobrazuje *Graf 4*. Nejvíce firem působí na trhu více jak 10 let. *Graf 5*

Graf 4: Vznik firem

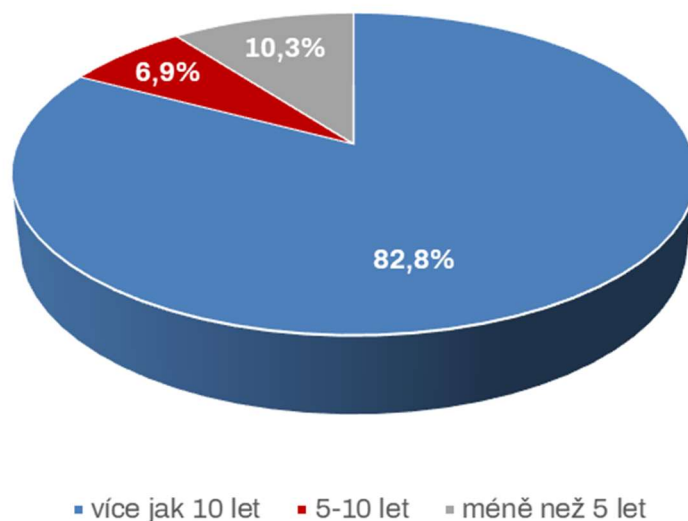

Zdroj: TIC, vlastní zpracování

Nejpočetnější skupina dotazovaných firem, více než čtyři pětiny, náležely českým vlastníkům. Jedna pětina firem uvedla 100 % podíl zahraničního kapitálu. Mezi zahraniční vlastníky byly uvedeny země Rakousko a USA.

V roce 2021 vykázaly tyto firmy výkony přes 1,86 miliard Kč (údaj dostupný za 27 firem). Jejich export dosáhl ve stejném roce téměř 41 % z výkonu a výdaje na VaV přibližně 256 mi. Kč (údaj dostupný z 24 dotazovaných firem), přičemž ve VaV navštívených firem pracuje 320 osob.

Graf 5: Doba trvání firmy na trhu

Zdroj: TIC, vlastní zpracování

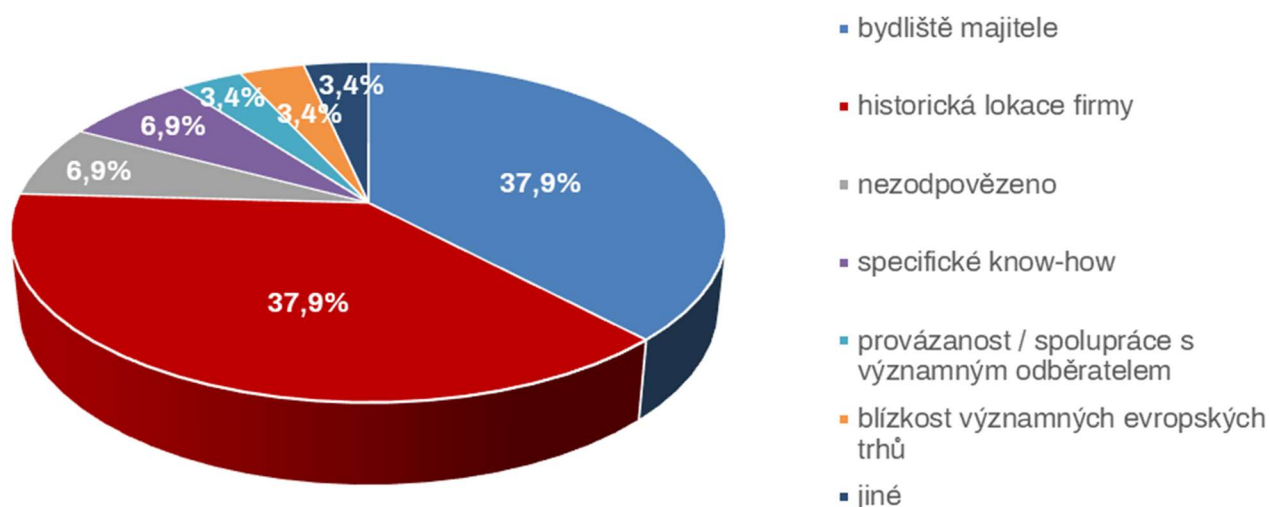
Podle klasifikace CZ NACE nejpočetnější skupina dotazovaných firem patřila do činnosti Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení. Druhá nejpočetnější skupina patřila do činností Výroba pryžových a plastových výrobků. V souboru byla zastoupena škála dalších odvětví. Údaje o počtech subjektů podle hlavního předmětu činnosti (CZ-NACE) jsou uvedeny v *Tabulka 2*.

Tabulka 2: Hlavní předmět činnosti podle CZ-NACE

Číselný kód CZ NACE	Počet firem
25 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	7
22 - Výroba pryžových a plastových výrobků	5
28 - Výroba strojů a zařízení j. n.	3
62 - Činnosti v oblasti informačních technologií	3
27 - Výroba elektrických zařízení	3
33 - Opravy a instalace strojů a zařízení	2
26 - Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	1
73 - Reklama a průzkum trhu	1
63 - Informační činnosti	1
30 - Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	1
20 - Výroba chemických látek a chemických přípravků	1
15 - Výroba usní a souvisejících výrobků	1

Zdroj: TIC, vlastní zpracování

Graf 6: Důvody pro výběr Zlínského kraje jako lokality podnikání

Zdroj: TIC, vlastní zpracování

Komentář ke kategorii „Jiné“: Plánované rozšíření, výstavba nové výrobní haly na pozemku v průmyslové zóně.

2.1.2. Aspirace a cíle vlastníků

Aspirací se rozumí konkrétní představa o tom, čeho má firma v dlouhodobém horizontu dosáhnout. Růst je v tomto kontextu vnímán pouze jako cesta k nějaké konkrétní představě o poslání a postavení firmy na trhu vůči zákazníkům, konkurenci i vlastním zaměstnancům. Cíli se rozumí plánované střednědobé kroky, jimiž podnikatelé naplňují dlouhodobou podnikatelskou aspiraci (např. zajistit nástupnictví). Aspirace a cíle vlastníků se promítají přímo do firemní strategie. Z pohledu hodnocení inovačního potenciálu firmy aspirace a cíle majitelů definují mantinely a směřování inovačního úsilí firmy. Na základě odpovědí respondentů na otázky zaměřené na vizi a strategii firmy a zdroje konkurenční výhody jsou rozlišovány následující kategorie firem dle míry aspirace k vůdcovství netechnických změn na světovém trhu:

Lídr: Firma s aspirací k vůdcovství změn na světovém trhu. Vůdcovstvím se rozumí motivace k investování do hledání a zkoušení nových řešení, a jejich ověření na trhu. Faktických lídrů změn není v české ekonomice mnoho. Pro zařazení firmy do této kategorie nestačí pouze proklamovaná aspirace. Firma musí realizovat konkrétní kroky k naplnění proklamované aspirace.

Průkopník: Firma, která je blízko pozic lídra a technologicky je na špici či blízko špičky ve svém oboru, firma vyvíjí či usiluje o vývoj unikátních řešení s potenciálem zavádět v oboru nová řešení, které budou ostatní následovat. Vývoj i výzkum hrají ve firmě zpravidla významnou roli. Konkurence není žádná nebo jen malá.

Následovatel: Firma, která chce být lídrem svého trhu co možná nejvíce na dohled a umět co nejrychleji reagovat na jejich kroky. To v praxi znamená, že usiluje o co nejlepší úroveň vlastních kompetencí, pečlivě zkoumá kroky lídrů a hledá vlastní způsoby reakce na ně. Firmy v této kategorii tedy přímo konkurují lídřům. Jejich strategií je diferenciací a hledání tržních segmentů či tržních nik, na nichž by

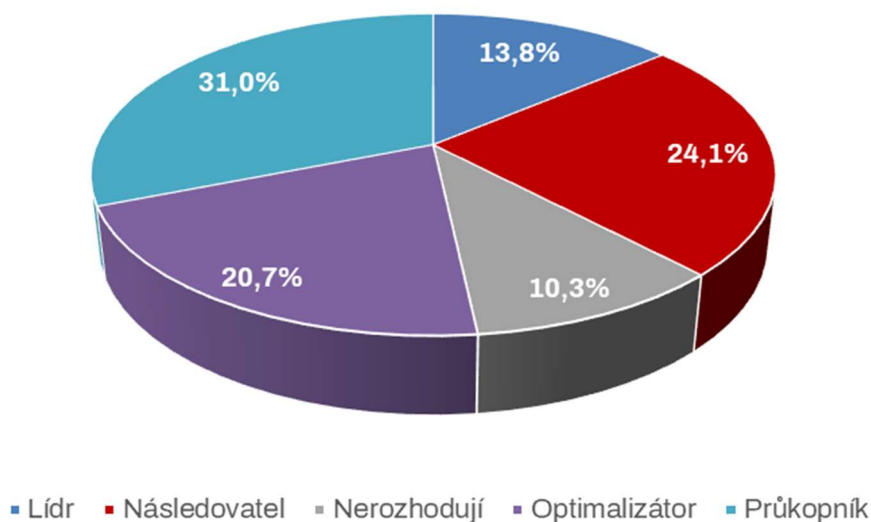
vůči lídrům trhu získaly dominantní postavení. Jejich cíle je možné zobecnit jako vytvoření silné pozice ve vybraných segmentech trhu, na nichž jsou schopny plnohodnotně soutěžit s lídry změn a porážet je.

Optimalizátor: Firma, u které hlavní inovační aspirace směřuje k optimalizaci na trhu již déle zavedených produktů, způsobů výroby, distribuce atd. Na aspiraci být v popředí změn na světovém trhu programově rezignuje. Změny přebírá, silně se orientuje na provozní dokonalost. Inovace nad rámec dílčích postupných změn a nákup a interní adaptaci moderní (ale cizí) technologie jsou od předchozích dvou skupin poměrně vzácné. Je třeba zdůraznit, že z hlediska výsledků firmy na trhu je zde celá řada mimořádně úspěšných firem.

O tomto nerozhoduje: Do této kategorie jsou řazeny firmy, které jsou převážně součástí nadnárodních společností (NNS), v nichž podnikatelskou vizi určuje jiná část skupiny. Řada z těchto společností jsou skutečnými technologickými i tržními lídry světového trhu. Nicméně pro účely hodnocení inovačního potenciálu Česka je klíčová otázka, jak k této pozici globálních společností přispívá místní firma. V tomto ohledu se firmy této kategorie silně liší. Stejně tak se liší z hlediska autonomie v oblasti strategického rozhodování o zaměření a způsobu výkonů své činnosti.

Graf 7 ukazuje strukturu dotazovaných firem z hlediska výše uvedených kategorií podnikatelské aspirace k vůdcovství změn na světovém trhu

Graf 7: Aspirace k vůdcovství změn

Zdroj: TIC, vlastní zpracování

Uvedené kategorie jsou idealizované. Některé firmy se pohybují na jejich rozmezí. Ne vždy je snadné dle tohoto aspektu podnikatelské aspirace firmy zařadit. Nicméně je třeba zdůraznit, že podnikatelská aspirace je dynamický fenomén, který se vyvíjí v čase. Např. změna majitele či managementu firmy může vést k tomu, že firma, která se dosud zaměřovala výhradně na optimalizaci své produkce a souvisejících služeb, se najednou pustí do vysoce ambiciózních inovačních projektů s průkopnickými ambicemi z hlediska celosvětového trhu.

13,8 % navštívených firem aspiruje na vůdcovství technických a / nebo obchodních změn a trendů na světovém trhu.

Více jak čtvrtinu navštívených firem (31 %) tvoří firmy, které mají snahu hledat a přinášet technologicky unikátní řešení na trzích, které se teprve utváří, anebo na trzích, kde se nevyplatí velkým hráčům působit se standardními produkty. Těmto trhům se říká „niche markets“. Jedná se o firmy, kde často značnou část pracovníků tvoří pracovníci ve VaV, nebo které vyvíjí řešení konkrétně na míru klientům. Tyto firmy pečlivě sledují současné trendy na trhu a snaží se tedy trendy formovat nebo alespoň s nimi aktivně pracovat.

24,1 % dotazovaných firem usiluje o to být následovateli lídrů změn na trzích jejich působnosti. Tzn. těsný kontakt s lídry, snaží se rychle reagovat na jejich změny a držet se tak v popředí změn probíhajících na světovém trhu.

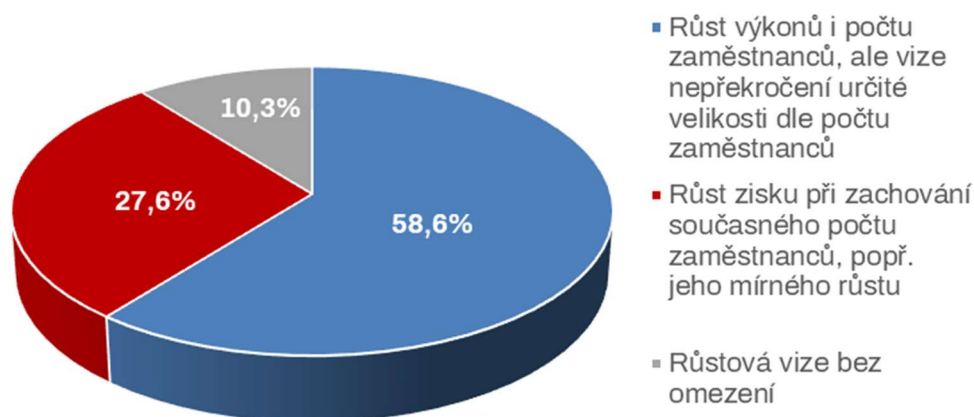
20,7 % dotazovaných firem nemá aspiraci být v popředí zavádění novinek na světovém trhu a soustředí se na optimalizaci toho, co již prokazatelně funguje a je na trhu zavedeno. Pokud jde o nové technické a obchodní trendy sledují je, ale reagují na ně spíše s odstupem a na základě toho, v jakém rozsahu a jakým způsobem se tyto změny prosadí na cílovém trhu dané firmy.

Nejmenší část 10,3 % tvoří dotazované firmy, které nejsou samostatné z hlediska definování vlastního předmětu podnikání a podnikatelské aspirace. Jedná se o firmy, které jsou součástí firemních uskupení, v jejichž rámci naplňují svěřené úkoly. Liší se také z hlediska aspirace managementu firmy, která v řadě případů cílí na získání více či jiných úkolů od skupinového ústředí.

Vedle hodnocení aspirace k inovačnímu vůdcovství byla hodnocena také aspirace k růstu firmy. Tyto dvě dimenze podnikatelské aspirace spolu do značné míry souvisí. Nicméně úsilí o inovační vůdcovství není nutnou podmínkou k růstu firmy. Mnoho firem, jejichž inovační úsilí je primárně zaměřeno na optimalizaci, patří mezi velmi rychle rostoucí firmy. Důležité přitom je, co konkrétně je myšleno růstem firmy. Vyhodnocení získaných odpovědí na otázky týkající se vize a strategie firmy přineslo následující zjištění ohledně růstových aspirací:

Celkem 10,3 % dotazovaných firem uvedlo, že jejich růstová vize je neomezená. Nemají žádné vize ohledně konečné velikosti, nad níž majitelé nechtějí růst. U 88,7 % firem byly naopak identifikovány určité typy růstových omezení. *Graf 8*

Graf 8: Aspirace růstu velikosti firmy

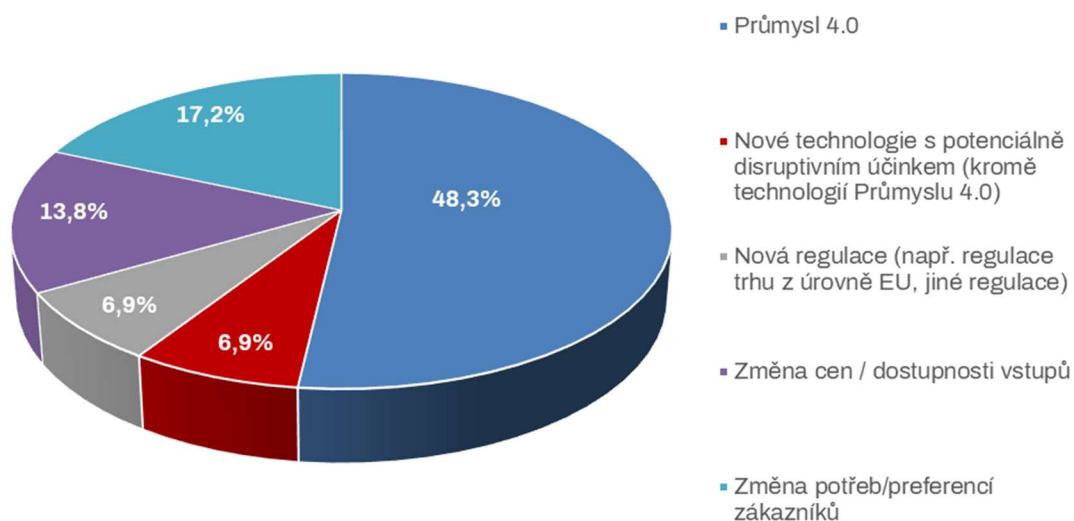
Zdroj: TIC, vlastní zpracování

Hlavní očekávané oblasti výzev na trhu

Na trzích neustále probíhají změny a nastolují se nové trendy, na které musí firmy, pokud chtějí být úspěšné, umět správně zareagovat. Právě tyto změny a trendy představují pro firmy výzvy na něž musí reagovat, aby byly i nadále konkurenceschopné.

Graf 9 ukazuje, že 48,3 % dotazovaných firem vnímá jako největší výzvu vyžadující reakci na nové technologie Průmyslu 4.0. Další nejčastější výzvy pro změnu jsou potřeby a preference zákazníků, na něž budou muset reagovat. Naopak nejméně často se objevuje výzva v podobě kroků konkurence, změn velikosti trhu a změna cen/dostupnost vstupů.

Graf 9: Oblasti výzev ke změnám

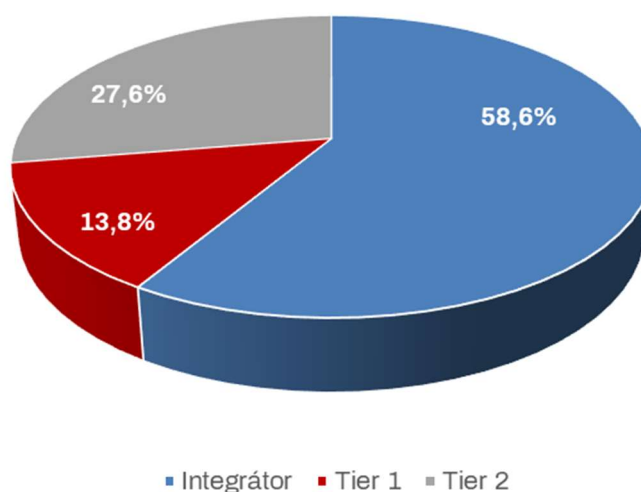
Zdroj: TIC, vlastní zpracování

2.1.3. Pozice v hodnotových řetězcích a prostor firem pro inovace

Pozice firem v globálních produkčních sítích (GPN)² zásadně ovlivňuje prostor firem pro inovace a tím i typ a řád inovací. Ačkoliv se organizace hodnotových řetězců v jednotlivých odvětvích výrazně liší, lze nalézt některé společné prvky. Firmy v pozicích integrátorů (resp. finálních výrobců) mohou zpravidla svým jednáním vymezovat dodavatelům (na pozicích Tier 1, Tier 2+) prostor pro inovace a zároveň mají podrobné informace o koncových zákaznících (spotřebitelích v případě vztahu typu B2C³ nebo firmách v B2B⁴), jejich potřebách a mohou tyto potřeby a trendy na trzích aktivně ovlivňovat (utvářet). Firmy v nižších patrech hodnotových řetězců mají také prostor pro inovace. Ten je však více či méně omezen a často ovlivněn vztahem s odběrateli na vyšších stupních příslušných hodnotových řetězců.

Největší skupina dotazovaných byla zastoupena dodavateli prvního řádu Tier 1 (58,6 %), jedná se o dodavatele/výrobce, kteří vyrábí celý modul např. světlomet nebo ucelenou součást výrobní linky např. její řídicí jednotku, patří sem i chemický výrobek vstupující přímo do výroby konečného produktu. Subdodavateli druhého řádu Tier 2 vyrábějící dílčí součástky – například plastický díl ke světlometu, měřicí těsnění do plynoměru atp. tvořily z 27,6 % dotazovaných firem. Nejmenší skupina, která vyrábí hotový produkt, například tepelné čerpadlo, rekuperační jednotku apod., byla zastoupena z 13,8 %.

Graf 10: Pozice firem v GPN

Zdroj: TIC, vlastní zpracování

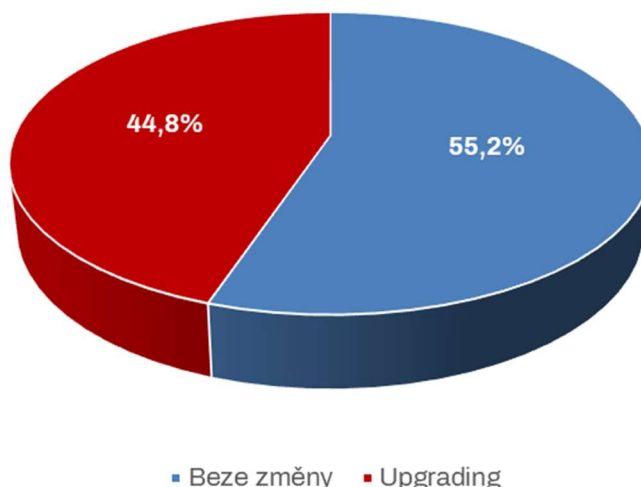
Svou pozici na trhu v globálním hodnotovém řetězci (GPN) za posledních 10 let vylepšilo (upgrading) celkem 44,8 % dotazovaných firem z toho 37,9 % firem s českým vlastníkem a 6,8 % firem se zahraniční vlastnickou strukturou. Graf 11

² Podrobné vysvětlení teoretických konceptů je uvedeno v Metodice mapování inovačních kapacit vytvořenou v rámci projektu „INKA – inovační kapacity 2014+“ (GPN popisuje vertikálně dezintegrováný výrobní proces, během kterého se řada firem podílí na různých fázích výroby jednoho produktu).

³ Business-to-consumer (B2C) je označení pro obchodní vztahy mezi obchodními společnostmi a koncovými zákazníky.

⁴ Business-to-business (B2B) je označení pro obchodní vztahy mezi obchodními společnostmi, pro jejich potřeby, které neobsluhují konečné spotřebitele.

Graf 11: Změna pozice v GPN za posledních 10 let

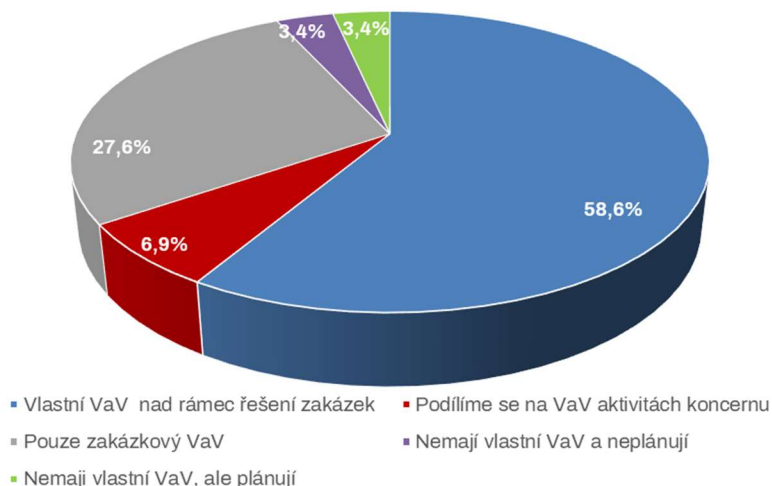

Zdroj: TIC, vlastní zpracování

2.1.4. Inovace, výzkum a vývoj, spolupráce

Vlastní výzkum a vývoj vykazuje celkem 93,1 % dotazovaných firem a 6,8 % dotazovaných nemá vlastní VaV. V šetření bylo ještě zjišťováno, zda se jedná o VaV pouze v rámci zakázek nebo nad jejich rámec. U navštívených firem převyšovala zhruba dvojnásobně možnost „řešení VaV nad rámec zakázek“ oproti „pouze zakázkový VaV“.

Graf 12: Firmy podle vlastních VaV aktivit (2021)

Bariéry v oblasti inovací a inovačních procesů

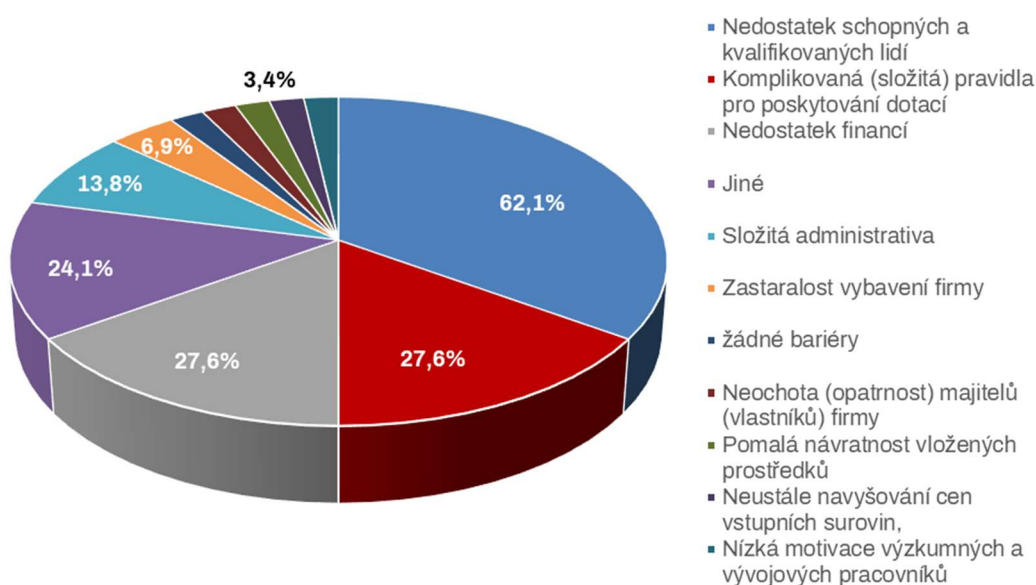
Možnost inovovat bývá velmi často závislá na různých okolnostech, které mohou bránit v rozvoji společnosti.

Více jak 60 % firem uvádí jako hlavní bariéru lidské zdroje, především **nedostatek pracovních sil**, ale také jejich kvalitu, ochotu učit se a dělat něco nového.

Mezi další významné bariéry patří **komplikované (složitě) pravidla pro poskytování dotací**, kdy představitelé firem vnímají překážky zejména ve složitosti procesu žádostí, **administraci dotací**, nevhodnosti nastavených pravidel pro poskytnutí dotace (zejména velikostní kategorie firem, sčítání zaměstnanců u firem s dceřinými společnostmi, nevhodné nastavení výše poskytnuté dotace, složité změnové řízení nebo pravidla udržitelnosti v podobě vzniku nových pracovních míst atd.)

Třetina firem uvádí jako problém finance, především omezené množství finančních prostředků na zásadnější inovace a delší návratnost prostředků vložených do inovací a **nedostatek financí** na vybavení pro realizaci inovací. Třetina firem doplnila jiné bariéry, než byly před kategorizovány např. nedostatek času co věnovat zákazníkům a co samotnému vývoji, rychle se měnící trh s elektronikou, nejsou schopni tak rychle reagovat, navyšování cen vstupních surovin nebo samotná obava ze změn. Pouze jedna firma uvedla, že nepociťuje žádné bariéry v oblasti VaV, nemají nedostatek financí ani zásadní problémy v oblasti lidských zdrojů. Jednalo se o společnost se zahraničním vlastníkem. Ostatní bariéry jsou uvedené v *Graf 13*.

Graf 13: Bariéry v oblasti inovací a inovačních procesů

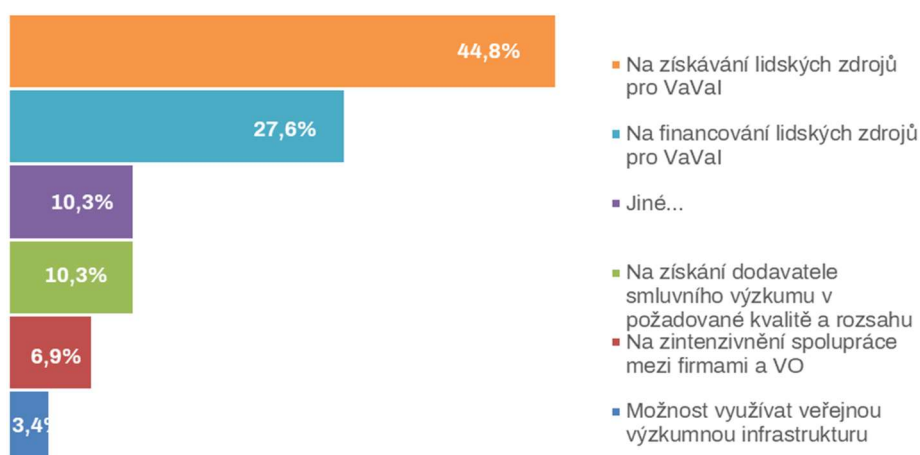
Zdroj: TIC, vlastní zpracování

Podpora pro naplnění potřeb aktérů inovačního prostředí

Jedním z hlavních cílů realizace strukturovaných rozhovorů ve firmách a rozvoj inovací bylo zjistit, jakou podporu pro realizaci VaV a inovací na národní nebo regionální úrovni by firmy potřebovaly, a která z jejich pohledu není k dispozici. Z vyhodnocení vyplývá, že nejvíce by firmy uvítaly **podporu na získávání lidských zdrojů pro VaV** (44,8 %), a s tím spojenou **podporu financování právě lidských zdrojů** (27,8 %).

Objevily se i další podněty, a to možnost sdílení pracovníku VaV z důvodu, kdy nemají pracovní náplň pro tyto pracovníky na plný úvazek. Trend se ubírá směrem k cirkulární ekonomice, což zahrnuje i velké investice do vývoje, velké firmy mnohdy nedosáhnou díky své velikosti na žádný dotační titul, a tedy by ocenily **vypsání dotačních titulů VaV pro velké firmy**. Část firem (10,3 %) by uvítala podporu na získání dodavatele smluvního výzkumu. *Graf 14*

Graf 14: Podpora pro rozvoj inovací – potřeby

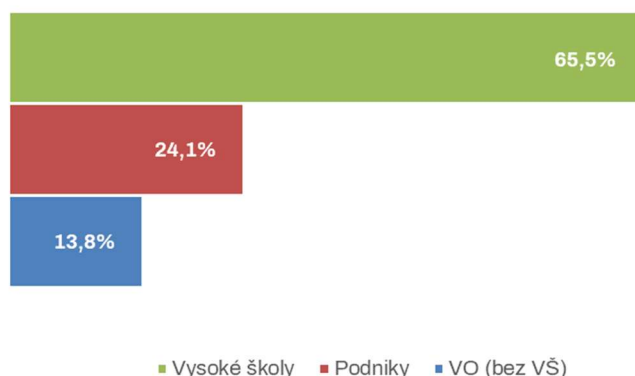
Zdroj: TIC, vlastní zpracování

Celkem 89,6 % dotazovaných firem spolupracuje na VaV s jinými organizacemi. V rámci dotazování byla firmám položena otázka „S jakými typy organizací spolupracujete na VaV?“ Jedná se o jakýkoliv typ spolupráce na vývoji nových produktů. Zahrnuje tedy jak jednodušší, tak i složitější výzkumné úkoly v krátkodobém i dlouhodobém horizontu. Spolupráce na VaV je rozdělena dle typu spolupracujícího partnera:

- Výzkumné organizace, tj. výzkumné ústavy (VO bez VŠ).
- Podniky, typicky se jedná o dodavatele, zákazníky, soukromé výzkumné ústavu, konzultační společnosti či jiné soukromé společnosti.
- VŠ, univerzita.

Celkem 65,5 % dotazovaných firem spolupracuje na VaV s VŠ/univerzitou, kdy 2/3 firem spolupracuje s UTB a 38,8 % spolupracují s jinou VŠ/univerzitou v ČR. Dvě firmy spolupracují i se zahraniční VŠ. Skoro třetina firem (24,1 %) spolupracuje s jiným podnikem, a to jak na regionální, národní úrovni tak i na úrovni zahraniční. Nejméně dotazované firmy spolupracují s výzkumnými organizacemi (13,8 %) na bázi kolaborativního výzkumu. Graf 15

Graf 15: Spolupráce na VaV

Zdroj: TIC, vlastní zpracování

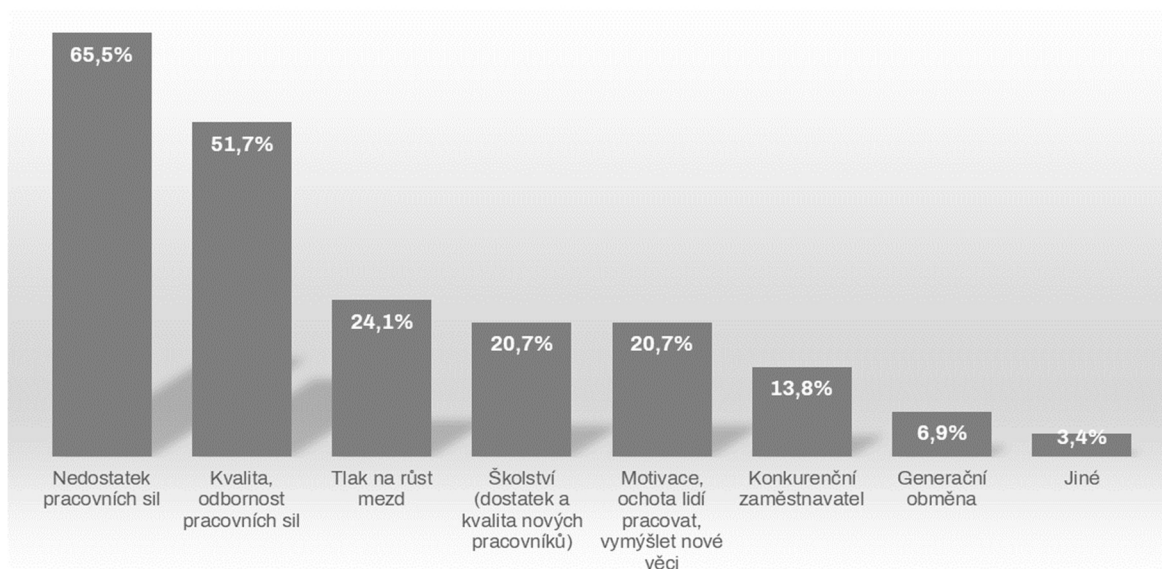
V rámci dotazování se otevřelo téma možné spolupráce firem do budoucna, v jakých oblastech/tématech VaVal by měly zájem spolupracovat s VO, VŠ či podniky. Celkem 68,9 % dotazovaných firem by v budoucnu rádo spolupracovalo v rámci VaVal s VO, VŠ či podnikem. Největší zájem je o spolupráci při **vývoji a inovaci materiálů**, i směrem ke Green Dealu, nebo na **inovaci a vývoji procesů** (automatizace, digitalizace, robotizace). Firmy by také uvítaly spolupráci na vývoji **designu produktu** (firmy si uvědomují důležitost jak funkčnosti, tak i designu svých výrobků). Zájem by byl také o spolupráci při řešení **SMART CITY** například v oblasti chytrého osvětlení a odpadového hospodářství.

2.1.5. Lidské zdroje

Lidé představují klíčový „zdroj“ pro firmy. Bariéra v **nedostatku pracovních sil** (65,5 %) se od roku 2018 drží na prvním místě, firmy nemohou realizovat všechny možné zakázky, jsou kapacitně omezené a s tím se jim navyšují i náklady. Druhou bariéru z 51,7 % spatřují dotazované firmy v kvalitě a nízké odbornosti pracovních sil. Ostatní bariéry jsou uvedeny v *Graf 16*.

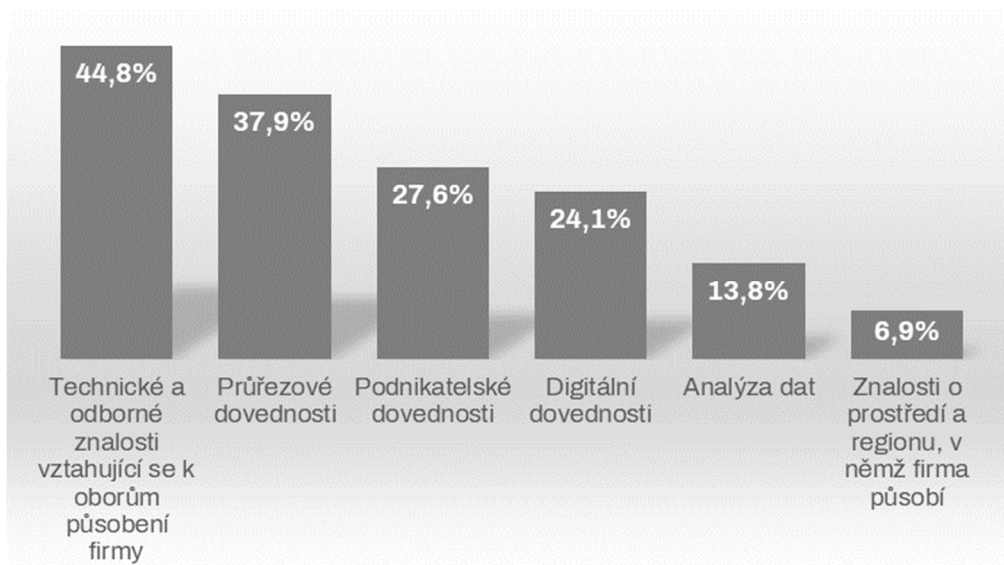
Ve firmách chybí kompetence u lidských zdrojů nejvíce v **technických a odborných znalostech vztahující se k oborům působení firmy** (44,8 %), dále **průřezové dovednosti**, jako jsou řešení problémů, schopnost samostatnosti i spolupráce, kreativita, podnikavost/podnikatelský mindset, ochota se vzdělávat (označilo 37,9 % dotazovaných firem). **Podnikatelské dovednosti**, jako je například orientace v mezinárodním obchodu, schopnost využívat online marketing a komunikaci se zákazníky nebo znalost trendů a směrů budoucího vývoje, včetně technologických trendů a společenských výzev, kterým bude svět čelit v následujících letech, označilo 27,6 % dotazovaných firem. **Digitální dovednosti** označilo 24,1 % firem. *Graf 17*

Graf 16: Bariéry v oblasti lidských zdrojů

Zdroj: TIC, vlastní zpracování

Graf 17: Chybějící kompetence pro konkurenceschopnost a rozvoj firem

Zdroj: TIC, vlastní zpracování

V rámci vzdělávání byla položena firmám otázka: „Jaké konkrétní formy spolupráce se školami považujete za potenciálně přínosné pro vaši firmu?“

Firmy jsou otevřeny různým formám spolupráce, včetně exkurzí, praxí, stáží pro žáky i pedagogy, na duálním vzdělávání apod. Mnohé z nich již některou z uvedených forem spolupráce realizují.

Jako nejprínosnější spolupráci se školami spatřují dotazované firmy ve **školní praxi/stáži žáků/studentů ve firmách** (55,2 %), exkurzích škol do firmy a při **identifikaci talentů z řad studentů a práci s nimi** (31,0 %). Zájem firem je spolupracovat na **nastavení obsahů studijních předmětů/programů na školách/univerzitách** (24,1 %) či **podílet se na výuce předmětů nebo celých kurzů v rámci školních studijních programů** (20,7 %). Pouze 6,9 % firem uvedlo, že nevidí potenciál a přínosy pro firmu ve spolupráci se školami.

Menší firmy by byly více motivovány ke spolupráci se školami, kdyby mohly získat (např. z dotačního titulu) financování na koordinátora těchto aktivit. Často se jedná o firmy, které nemají k této aktivitě dostatečnou personální kapacitu. Menší firmy také narážejí na nízký zájem vysokoškolských, ale i středoškolských studentů o spolupráci již při studiu.

2.1.6. Shrnutí

Navštívené firmy souhrnně vykázaly výdaje na VaV ve výši 256 mil. Kč (údaj dostupný z 24 dotazovaných firem). Celkem 93,1 % navštívených firem realizuje vlastní VaV. Více než polovina firem (58,6 %) si stanovuje vlastní inovační cíle a realizuje VaV nad rámec zakázek. Pouze 27,5 % navštívených firem zvýšilo v posledních třech letech své výdaje na VaV. Externí spolupráce na VaV je velmi důležitou součástí inovačních procesů firem. Z navštívených 29 firem uvedlo 26 z nich spolupráci na VaV s některou výzkumnou organizací (VO) nebo jiným podnikem.

Více jak polovina (62,1 %) firem uvádí jako hlavní bariéru VaVal lidské zdroje, především nedostatek pracovních sil, ale také jejich kvalitu, ochotu učit se a dělat něco nového. Téměř čtvrtina firem uvedla jako hlavní problém finance, především omezené množství finančních prostředků na zásadnější inovace a komplikovaná pravidla pro poskytování dotací. Třetina firem doplnila jiné bariéry, než byly před kategorizovány např.

- nedostatek času – kolik času mají věnovat zákazníkům a kolik samotnému vývoji,
- rychle se měnící trh s elektronikou – nejsou schopni tak rychle reagovat,
- navyšování cen vstupních surovin nebo samotná obava ze změn.

Pouze jedna firma uvedla, že nepocítují žádné bariéry v oblasti VaVal.

Nejčtenější bariérou v lidských zdrojích (66,5 %) je bariéra nedostatek pracovních sil co do počtu a jejich kvalifikace. Mezi další bariéry patří kvalita a odbornost zaměstnanců (51,7 % firem), tlak na růst mezd (24,1 %), nedostatek a kvalita nových pracovníků absolventů (20,7 %). Uváděny byly například vysoké náklady na zaškolování, neochota pracovat, chybějící absolventi technických a IT oborů. Bariéru v konkurenčním zaměstnavateli vidí 13,8 % dotazovaných firem. Celkem 89,7 % firem reaguje na problémy s lidskými zdroji formou různých spoluprací se školami. Z dotazovaných firem ani jedna firma neoznačila možnost žádná bariéra. Důvodem může být současný ekonomický růst s prakticky plnou zaměstnaností a také počet firem v osloveném vzorku.

Z dotazovaných firem 96,5 % má zkušenosti s realizací projektů se státní nebo regionální podporou. Firmy by v rámci podpory uvítaly nejvíce prostředky na podporu získávání lidských zdrojů pro VaV a s tím spojenou podporu financování právě lidských zdrojů.

Objevily se i další podněty, a to možnost sdílení pracovníku VaV z důvodu, kdy nemají pracovní náplň pro tyto pracovníky na plný úvazek nebo vypsání dotačních titulů VaV pro velké firmy. Část firem (10,3 %) by uvítala podporu na získání dodavatele smluvního výzkumu.

2.2. Podpůrné subjekty v oblasti inovací

Sběr potřeb z pohledu podpůrných subjektů v oblasti inovací probíhal po celou dobu realizace projektu SA II. Zaznamenávány byly poznatky získané v diskuzích při pravidelných setkáních partnerské platformy Zlinnovation, oborových inovačních platformách či Paktu zaměstnanosti.

V závěru realizace projektu byl podpořen sběrem potřeb firem z pohledu podpůrných subjektů pomocí online dotazníku. Viz. *Příloha č. 5*. Výstup z online dotazníku je založený na kvantitativním sběru dat. Podává přehled o tomto výzkumném souboru jako celku, ačkoliv jejími prvky jsou subjekty s velmi různorodou orientací. Nejedná se o popis kazuistik jednotlivých subjektů.

Osloveno bylo 18 podpůrných subjektů (viz. seznam *Příloha č. 4*), do dotazování se jich zapojilo 16.

Dotazník k získání informací o potřebách a očekávání členů/klientů podpůrných subjektů byl zaměřen na:

- Poskytované služby a aktivity a zájem o ně ze strany členů/klientů
- Bariéry inovací ve firmách ZLK z pohledu podpůrného subjektu
- Způsob eliminace nejzávažnějších bariér inovací
- Lidské zdroje firem z pohledu podpůrných subjektů

2.2.1. Základní informace (charakteristika podpůrných subjektů)

Podpůrné subjekty mají vliv na podnikatelské prostředí svým působením v regionu, především v zajišťování odborného poradenství, zajišťování informací jak z regionální úrovně, tak z národní úrovně. Mezi právní formy podpůrných subjektů patří zejména regionální hospodářské komory, zapsané spolky, příspěvkové organizace, organizační složky, obecně prospěšné společnosti, společnosti s ručením omezeným. Krajská hospodářská komora Zlínského kraje má největší dosah v regionu, působí svými okresními středisky ve třech okresech Zlínského kraje. Ostatní podpůrné subjekty mají nejčastěji sídlo v ORP Zlín. Podpůrné subjekty se také nachází v ORP Vsetín, Valašské Klobouky, Uherské Hradiště, Kroměříž.

Ve Zlínském kraji se podpůrné subjekty inovačního ekosystému sdružují v platformě Zlinnovation. Účelem této platformy je posílení vzájemné kooperace a společná prezentace veškerých aktivit směřujících k podpoře podnikání a inovací. Kompletní nabídka služeb je zveřejněna na webových stránkách platformy Zlinnovation v sekci Služby <https://zlinnovation.cz/služby/>. Subjekty, které nejsou členy platformy Zlinnovation jsou uvedeny v *Příloze č. 4*.

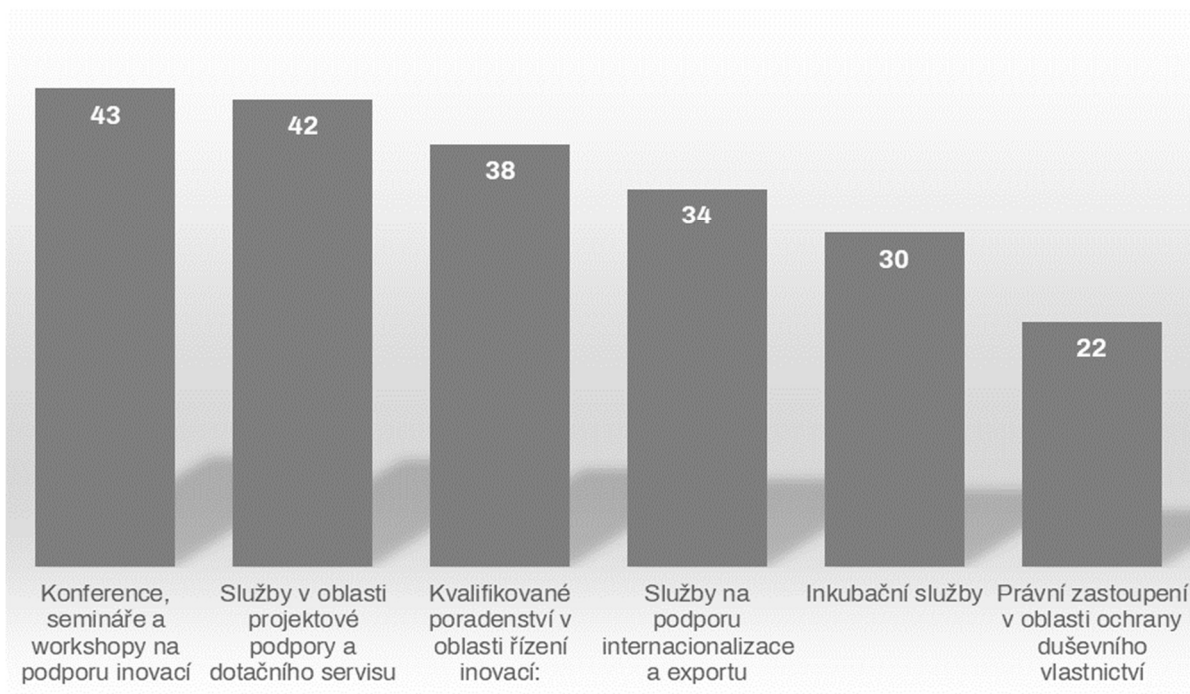
2.2.2. Poskytované služby a aktivity a zájem o ně ze strany členů/klientů

Jedním z cílů dotazování bylo zjistit, jak velký zájem firem/klientů evidují u daných aktivit a služeb. (Bodové hodnocení intenzity zájmu 1 = nezájem, 2 = nízký zájem jednotek klientů, 3 = kapacita je plně obsazena, 4 = poptávka převyšuje kapacitu, nejvyšší počet dosažených bodů mohl být 64 nejnížší 16).

Největší zájem klientů podpůrných subjektů je o služby jako jsou **konference, semináře a workshopy na podporu inovací**, v těsném závěsu o **služby v oblasti projektové podpory a dotačního servisu** a o **kvalifikované poradenství v oblasti řízení inovací**. Nejmenší zájem klientů podpůrných subjektů

je v oblasti ochrany duševního vlastnictví a právního zastupování. Nízký zájem se ukázal i o inkubační služby. Graf 18

Graf 18: Intenzita zájmu služeb poskytovaných k podpoře podnikání

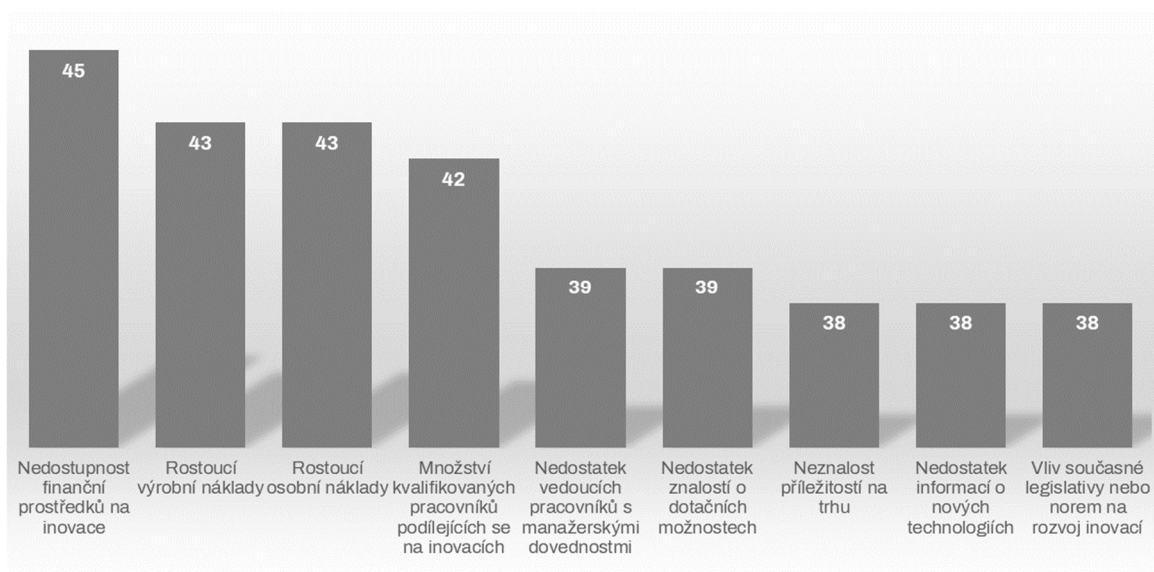
Zdroj: TIC, vlastní zpracování

Rozsáhlá analýza potřeb subjektů tvořící inovační prostředí rovněž proběhla v roce 2011. Při srovnání obou analýz se pořadí zájmu o nabízené služby podpůrných subjektů se nezměnilo.

2.2.3. Bariéry inovací ve firmách ZLK z pohledu podpůrného subjektu

Podpůrné subjekty hodnotily ze svého pohledu, jaký vliv mají níže uvedené bariéry na zavádění inovačních aktivit ve firmách působících ve Zlínském kraji (Bodové hodnocení bariér 1 = žádný vliv, 2 = nízký vliv, 3 = vysoký vliv, nejvyšší počet dosažených bodů mohl být 48 nejnižší 16). V Graf 19 jsou znázorněny bariéry od nejzávažnější po méně závažné. Za největší bariéry při zavádění inovací ve firmách jsou považovány jak nedostupnost finančních prostředků na inovace, tak rostoucí výrobní a osobní náklady. Jako nejméně závažné bariéry spatřují podpůrné subjekty v zahraniční a tuzemské konkurenci, v cenové strategii globálních firem a v nízkém zájmu zákazníků o inovované produkty. Od roku 2011 se vnímání bariér zásadně změnilo. Mezi nejzávažnější bariéry byly považovány ekonomická nestabilita a zahraniční a tuzemská konkurence.

Graf 19: Bariéry inovací z pohledu podpůrných subjektů

Zdroj: TIC, vlastní zpracování

2.2.4. Eliminace nejzávažnějších bariér inovací

Na otázku týkající se eliminace bariér byly získány odpovědi, které byly zařazeny do několika tematických oblastí. Pro odstranění bariér podpůrné subjekty navrhuji:

Dotační podpora:

- Podpora například pomocí voucherů na testování prototypů, na aplikovaný výzkum.
- Podpora v oblasti sdílených služeb externích inovačních leaderů/manažerů inovací/projektových manažerů.
- Dotační tituly vyhlašované Zlínským krajem pro malé a střední inovační firmy s nižší administrativní zátěží.
- Více zacílené podpory na potřeby inovačních firem z programů Zlínského kraje a Technologického inovačního centra.

Spolupráce:

- Rozšíření povědomí o konkrétních oblastech spolupráce VaVal pro firemní sektor.
- Technická podpora s administrací projektů.
- Větší osvěta ze strany subjektů, které podporu nabízejí například pomocí video spotu.

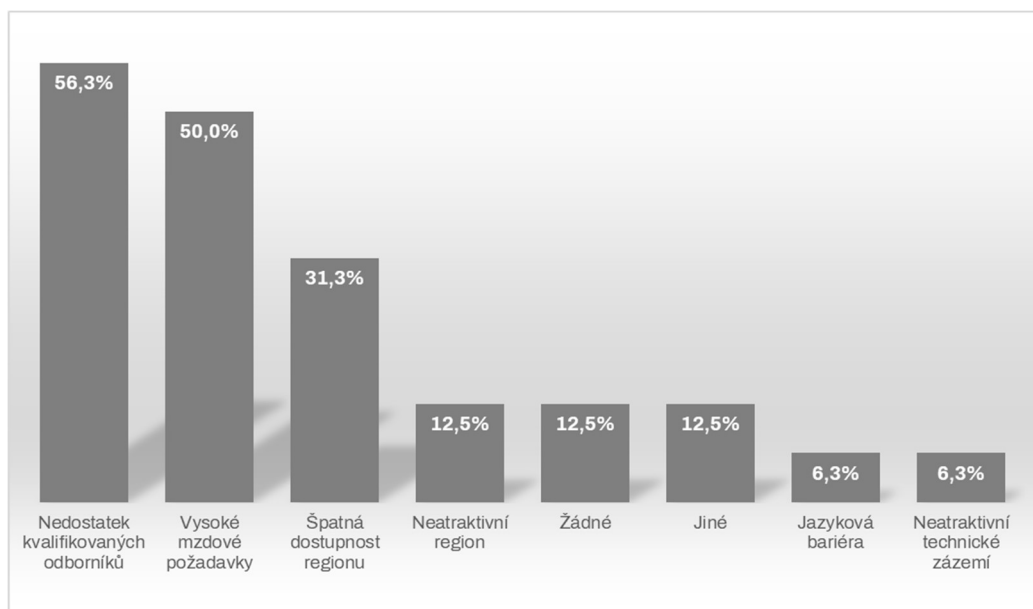
2.2.5. Lidské zdroje firem z pohledu podpůrných subjektů

Na dotaz, jaké vidí podpůrné subjekty problémy a bariéry v oblasti nábory kvalifikovaných pracovníků nejčastěji zmiňovaly bariéry jako nedostatek kvalifikovaných lidí (56,6 %) a vysoké mzdové požadavky (50,0 %). Následovala bariéra špatná dostupnost regionu 31,3 %. Graf 20

V rámci setkávání IT platformy byly vydefinovány požadavky na kompetence nových pracovníků, zejména soft skills jako schopnost týmové práce, vedení projektu, komunikace.

V oblasti technických kompetencí očekávají zájem o nové technologie, schopnost sebeřízení a znalost vybraných programovacích jazyků.

Graf 20: Bariéry v oblasti náboru kvalifikovaných pracovníků z pohledu podpůrných subjektů

Zdroj: TIC, vlastní zpracování

2.2.6. Shrnutí

Mezi aktivity, služby, o které je největší zájem, patří pořádání konferencí, seminářů a workshopy na podporu inovací a o služby v oblasti projektové podpory a dotačního servisu.

Za největší bariéry inovací ve firmách jsou považovány jak nedostupnost finančních prostředků na inovace, tak rostoucí výrobní a osobní náklady.

Pro eliminaci nejzávažnějších bariér je uváděna například možnost vypsání dotačních programu poskytujících vouchery na testování prototypů, na aplikovaný výzkum na nebo podporu v oblasti sdílených služeb. Firmy by uvítaly ze strany podpůrných subjektů větší informovanost o nabízených službách, např. pomocí videospotů. Omezující je pro firmy často také finanční rozmezí výše podpory. V některých případech je nastavená minimální výše poskytnuté dotace zbytečně vysoká pro potřeby řešení malých firem a živnostníků. V případech, kdy firmy chtějí využít dotaci na financování výzkumu a vývoje, který je často víceletou záležitostí, je dle nich výše podpory nedostatečná a objem získaných prostředků nízký. Firmy také naráží na délku celého procesu, kdy hodnocení žádostí je zdlouhavé a rozhodnutí o poskytnutí dotace přichází ve fázi, když již řešený problém není aktuální či se nutnost řešení tématu posunulo do další fáze.

Největší bariérou v oblasti lidských zdrojů pro VaV zůstává nedostatek kvalifikovaných odborníků. Řádově až stovky pozic chybí v některých oblastech, např. v oblasti ICT. Podniky vnímají nutnost kombinace vlastního dozdělování pracovníků a získání pracovníků z regionu i mimo něj, případně ze zahraničí. V oblasti lidských zdrojů se také objevuje nově téma udržitelnosti a cirkularity, kdy v oblasti HR toto téma vnímáme jako nový možný trend. Nemalou bariérou jsou vysoké mzdové požadavky.

Možnost získávání nových zaměstnanců mimo region komplikuje špatná dopravní dostupnost. V návaznosti na domény specializace kraje však bariéru dostupnost regionu může zmírnit stoupající počet digitálních a distančně vykonatelných profesí, a to díky snížení potřeby každodenního cestování.

Další bariérou je nedostatečná prezentace atraktivity kraje a prezentace kvality života. Atraktivita regionu ve všech aspektech života a pracovních příležitostí je vnímána jako potřebná pro příchod nových pracovníků a jejich rodin. Nezbytná je kontinuální komunikace atraktivity regionu prostřednictvím všech subjektů inovačního ekosystému.

2.3. Centra vývoje a výzkumu při UTB

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (UTB) je veřejná vysoká škola univerzitního typu. Studium nabízí na šesti samostatných fakultách v rámci celého Zlínského kraje. Poskytuje studium ekonomických, humanitních, přírodovědných, technických i uměleckých oborů. Všechny subjekty, které realizují VaV, mají kvalitní technické zázemí a realizují výzkum dle poptávky jak na regionální úrovni, tak na národní úrovni nebo realizují akademický (vědecký) výzkum.

V rámci mapování inovačních kapacit ve Zlínském kraji byla zjišťována spolupráce firem na VaV s VŠ. Celkem 37,9 % firem ze Zlínského kraje uvedlo, že spolupracují s UTB na VaV.

Klíčovým subjektem pro spolupráci mezi subjekty, firmami je spolupráce se samotnou Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně centry vývoje a výzkumu s univerzitou propojenou. Univerzita má zpracovaný strategický záměr *Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně na období 21+, který se tematice a VaV věnuje včetně záměrů rozvoje spolupráce se subjekty.*

V oblasti výzkumu, vývoje a tvůrčí činnosti si univerzita na příštích deset let vytyčila šest klíčových opatření, kterými chce dosáhnout zlepšení svých výsledků. Jedním z nich je rozvoj tamějších výzkumných kapacit. Univerzita chce rozvíjet svá zavedená výzkumná centra, ale také plánuje zavést **system interní podpory pro strategický rozvoj výzkumných týmů**. To by mělo také podpořit přípravu kvalitních mezinárodních programů. Za tímto účelem chtějí na UTB ve Zlíně lépe propojovat různé výzkumné týmy a vytvářet interdisciplinární prostředí. [3]

Mezi další opatření, které na UTB plánují, je silnější internacionalizace výzkumu a vývoje. Chtějí zde vytvořit strategii mezinárodní spolupráce v oblasti VaV a usilovat o intenzivnější spolupráci se zahraničními institucemi. [3]

Také spolupráce mezi doktorandy a výzkumníky, kteří zpracovávají reálné výzkumné projekty, by měla být užší. Na to navazuje i další cíl, který si škola vytyčila. UTB chce intenzivně podporovat mladé výzkumníky v postdoktorské fázi kariéry.

Další priorita v oblasti výzkumu a vývoje se týká také transferu znalostí a technologií. Škola chce provést systematickou **profesionalizaci služeb**, které nabízí v oblasti ochrany duševního vlastnictví a nakládání s nehmotným majetkem, a dále vytvořit fungující platformu pro zintenzivnění transferu duševního vlastnictví. Univerzita ale myslí také na životní prostředí. Plánuje zpracovat strategii udržitelného rozvoje a podle ní začít realizovat (investiční i neinvestiční) aktivity, jejichž cílem bude rozvíjet zodpovědnost vůči životnímu prostředí. Škola tak chce zlepšit i svou pozici i v žebříčku World University Rankings – Green Metric. [3]

V rámci výzkumné a vědecké infrastruktury UTB ve Zlíně spravuje několik výzkumných jednotek a technologických parků, které pokrývají všechny oblasti výzkumu a vývoje:

- Centrum aplikovaného ekonomického výzkumu
- Centrum polymerních systémů
- Centrum transferu technologií
- Centrum výzkumu obouvaní
- CEBIA-TECH
- Centrum výzkumu Fakulty humanitních studií
- Vědeckotechnický park při UTB

- Vědeckotechnický park při ICT

Centra Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně mají zpracovaný vlastní přehled aktivit, služeb a klíčových projektů. Pro rozsáhlost dat popisu jednotlivých aktivit a projektů těchto institucí nevypisujeme v tomto dokumentu. Jejich další možnou analytiku doporučujeme v rámci samostatné studie.

Silnou stránkou všech dotazovaných institucí v oblasti výzkumu a vývoje je schopnost vést výzkum ke komercializaci nebo vést výzkum poptávaný zákazníkem. Instituce nemají nedostatek kvalifikovaných odborníků, problém je v rozdělení na akademické a výzkumné pracovníky. Bariéru v rozvoji spatřuje jedna výzkumná jednotka hlavně v nedostatečném technickém zázemí. Další bariéry rozvoje vnímají výzkumné jednotky v nejednoznačných podmínkách dotačních titulů na národní úrovni a s tím je spojená bariéra nedostatek finančních zdrojů.

3. ZÁVĚREČNÉ DOPORUČENÍ

Závěrečné shrnutí analýzy předkládá souhrn podnětů dotazovaných subjektů ve vnímání jejich potřeb. Analýza navazuje na předešlá dvě obdobná šetření a nabízí přehled vývoje změny prostředí a potřeb v letech, a zároveň však dodržuje požadavek zadání menšího rozsahu oproti předchozí analýze (viz Podrobný popis projektu SA ZKII). Ze zjištěných výsledků vyplynul přetrvávající problémem všech dotazovaných firem a subjektů podporujících inovační ekosystém Zlínského kraje – a to stálý nedostatek kvalifikovaných lidí. Definovaných problematických okruhů bylo více, ovšem lidské zdroje a nevyužití lidského potenciálu trápí instituce v celém kraji. Toto téma také rezonovalo jak u dotazovaných firem, tak v rámci uspořádaných setkání inovačních platform Zlínského kraje (nově ustavená komunikační platforma Zlinnovation, IT platforma a platformy navázané na klastrové organizace) či během tematických networkingových akcí a kulatých stolů.

Problém nedostatku kvalifikovaných lidí je jednou z klíčových oblastí změn, které řeší např. i Regionální inovační strategie Zlínského kraje. Téma bylo také jednou ze strategických intervencí systémového projektu Smart Akcelérátor Zlínského kraje II, kdy bylo naplánováno vytvoření systému incomingu primárně kvalifikovaných cizinců do Zlínského kraje a maximální participace na jejich integraci v regionu. Z důvodu covidové pandemie, která nastala v průběhu realizace projektu Během realizace projektu SA ZK II, bylo od záměru ustoupeno a byly upřednostněny jiné strategické intervence. Ovšem téma integrace cizinců a zajištění dostatku kvalifikovaných sil pro trh práce ve ZK nadále zůstává jednou z prioritních oblastí nejen v rámci inovačního ekosystému. Možné návrhové opatření je tak vytvoření strategického projektu pro přípravu a vytvoření tzv. Welcome centra.

Bariéry v rozvoji vidí firmy i v nedostatku nekvalifikovaných zaměstnanců. Tento problém může částečně vyřešit nasazení nových technologií do provozů, které jsou k tomuto kroku vhodné. Tímto by mohla být částečně nahrazena nekvalifikovaná manuální práce, kdy by firma ve finále mohla díky nejnovějším technologiím a umělé inteligenci zvýšit produktivitu a výkon. Nahrazení pracovníci by díky novým kurzům a systematickému vzdělávání mohli být dokvalifikováni a získat tak lepší, kvalifikovanější pozici v rámci dané firmy či najít uplatnění v jiné regionální firmě.

Z priorit dotazovaných firem vyplývá snaha o zavádění nových technologií. Podnikatelské prostředí ve Zlínském kraji je složeno jak z inovačních firem s vysokou dynamikou digitalizace, automatizace a robotizace výrobních procesů, tak právě z firem, kde management dosud s investicemi do automatizace a robotizace váhá. V rámci procesního inženýrství jsou vysoké školy schopné s podnikatelským sektorem spolupracovat, funkční model však dosud nastaven není. Takovým příkladem by mohl být nástroj rozhodovacího procesu firem ke zvýšení digitalizace a automatizace.

Napříč subjekty tvořícími inovační prostředí Zlínského kraje (firemní sektor, podpůrné subjekty a vývojová základna), rezonuje téma finanční podpory nebo finančního nástroje k přípravě strategických projektů k napomáhání rozvoji inovačního prostředí jak v oblasti lidských zdrojů, tak ke spolupráci s externími inovačními leadery/manažery inovací/projektovými manažery. Potřeby na výši podpory se liší dle velikosti podniku a náročnosti řešeného tématu/záměru. Souhrnně však lze upozornit na přetrvávající administrativní náročnost při podání dotačních žádostí a jejich vyúčtování nebo délku schvalovacího procesu.

4. SEZNAM ZKRATEK

CTT	Centrum transferu technologií
VTP	Vědeckotechnický park
UTB	Univerzita Tomáše Bati
ZK	Zlínský kraj
IT	Informační technologie
ICT	Informační a komunikační technologie
SA II	Smart Akcelerátor II
SA ZK II	Smart akcelerátor Zlínského kraje II
ZLK	Zlínský kraj
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
FTE	Ekvivalent plného pracovního úvazku
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
FHS	Fakulta humanitních studií
EU	Evropská unie
GPN	Globální hodnotový řetězec
ORP	Obec s rozšířenou působností
OTH	sektor ostatní
VaV	Výzkum a vývoj
VaVI	Výzkum, vývoj a inovace
VTR 5- 01	Roční výkaz o výzkumu a vývoji.
INKA III	Inovační kapacity
p.b.	Procentní bod

5. SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1: Výdaje na VaV podle sektorů provádění	8
Tabulka 2: Hlavní předmět činnosti podle CZ-NACE	15

Seznam obrázků

Obrázek 1: Výdaje na VaV v krajích ČR (mil. Kč.) za rok 2020	8
Obrázek 2: Výdaje na výzkum a vývoj v podnikatelském sektoru podle krajů (mil. Kč) za rok 2020.....	9
Obrázek 3: Výdaje na výzkum a vývoj ve vládním sektoru podle krajů (mil. Kč) za rok 2020	10
Obrázek 4: Výdaje na výzkum a vývoj ve vysokoškolském sektoru podle krajů (mil. Kč) za rok 2020	11

Seznam grafů

Graf 1: Celkové výdaje na VaV ve Zlínském kraji a podíl výdajů VaV na HDP v kraji, ČR	7
Graf 2: Podíl inovujících podniků v krajích; 2018–2020	12
Graf 3: Podíl produktové a procesně inovujících podniků v krajích; 2018–2020	13
Graf 4: Vznik firem	14
Graf 5: Doba trvání firmy na trhu	15
Graf 6: Důvody pro výběr Zlínského kraje jako lokality podnikání.....	16
Graf 7: Aspirace k vůdcovství změn	17
Graf 8: Aspirace růstu velikosti firmy	19
Graf 9: Oblasti výzev ke změnám	19
Graf 10: Pozice firem v GPN	20
Graf 11: Změna pozice v GPN za posledních 10 let	21
Graf 12: Firmy podle vlastních VaV aktivit (2021)	21
Graf 13: Bariéry v oblasti inovací a inovačních procesů.....	22
Graf 14: Podpora pro rozvoj inovací – potřeby	23
Graf 15: Spolupráce na VaV	23
Graf 16: Bariéry v oblasti lidských zdrojů	24
Graf 17: Chybějící kompetence pro konkurenceschopnost a rozvoj firem	25
Graf 18: Intenzita zájmu služeb poskytovaných k podpoře podnikání	28
Graf 19: Bariéry inovací z pohledu podpůrných subjektů.....	29
Graf 20: Bariéry v oblasti náboru kvalifikovaných pracovníků z pohledu podpůrných subjektů.....	30

6. SEZNAM ZDROJŮ

- [1] Krajská správa ČSÚ ve Zlíně: Výzkum, vývoj a informační technologie v mezikrajském srovnání [online]. 2022, 31. 1. 2022 [cit. 2022-09-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xz/vyzkum-vyvoj-a-informacni-technologie-v-mezikrajskem-srovnanizlk>
- [2] Český statistický úřad: Shrnutí základních údajů o výzkumu a vývoji za rok 2020. Www.csu.cz: Výzkum a vývoj [online]. 2022, 31. 1. 2022 [cit. 2022-09-26]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/statistika_vyzkumu_a_vyvoje
- [3] UTB: Konkurenceschopnost na mezinárodní úrovni. <https://vedavyzkum.cz/> [online]. 30. 5. 2021 [cit. 2022-10-12]. Dostupné z: <https://vedavyzkum.cz/z-domova/z-domova/utb-konkurenceschopnost-na-mezinarodni-urovni>

7. SEZNAM PŘÍLOH

1. Dotazník INKA III (inovační firmy Zlínského kraje)
2. Základní ukazatele inovačních aktivit
3. Výdaje na VaV podle sektorů provádění
4. Tabulka podpůrných subjektů inovačního prostředí Zlínského kraje
5. Dotazník podpůrných subjektů inovačního prostředí Zlínského kraje
6. Dotazník subjektů tvořících inovační prostředí Zlínského kraje – Výzkumná a vývojová základna ve Zlínském kraji a její propojení s firmami – UTB 2022

Příloha 1: Dotazník INKA III.

Přehled okruhů a dotazů na INKA 3

I. Základní informace o rozhovoru	
Název firmy:	
IČO:	
Adresa sídla v ČR (případně navštívené pobočky):	
Datum rozhovoru:	
Tazatel:	
Dotazovaný (včetně titulů):	
Pozice ve firmě:	
Mobil:	
Email:	
www:	
Kraj:	
1.NACE	
2.NACE	

II. Geneze vzniku a současné situace firmy

1. Historie firmy a její vliv na současné směřování firmy:
2. Důležité milníky pro celkové směřování a inovační aktivity firmy:
3. Důvody pro výběr ČR a lokality:

III. Podnikatelská autonomie

1. Jaká je aktuální vlastnická struktura?
2. Uvedte přesný podíl zahraničního kapitálu ve firmě [%]:
3. Jaké je postavení firmy ve firemní struktuře?
4. Nezávislost firmy v rozhodování o zaměření podnikání a strategickém řízení (nezávislost na matce, koncernu...):
5. Kde je nejbližší nadřízená centrála, která vydává strategická rozhodnutí?
6. Míra a předmět podnikatelské autonomie:
7. Úsilí o posílení podnikatelské autonomie:
8. Co je cílem vedení společnosti v rámci vývoje její pozice ve skupině?
9. Jakými kroky bude tento cíl naplněn/je naplňován?

IV. Produkty

1. Jakými hlavními produkty firma disponuje? Kde a k čemu se používají?
2. Zaměřují se či jsou využívány produkty Vaší firmy v oblasti umělé inteligence?
3. Jak moc je firma vzdálená od koncových trhů? (pozice v GPN)

4. Jak se pozice v GPN změnila za posledních 10 let?

V. Strategie a konkurenční výhoda:

1. V čem spočívají konkurenční výhody vaší firmy?
2. Jaká je celková vize stavu firmy za 10 let?
 - 2.1 Aspirace k růstu velikosti firmy:
 - 2.2 Aspirace k vůdcovství změn:
3. V jaké vývojové fázi se firma momentálně nachází?
4. Plánujete investice do designu a tím také posun stávající úrovně designu?
5. Jak dlouho má vaše firma zkušenost s designem?
6. Jak dlouho probíhá vaše spolupráce s designerem?

VI. Dodavatelé, zákazníci, trh a konkurence

1. Kdo jsou hlavní dodavatelé a kde jsou lokalizováni?
2. Existují dodavatelé, kteří jsou nenahraditelní?
3. Komu firma prodává své produkty/služby?
4. Kdo jsou hlavní zákazníci?
5. Význam 3 nejvýznamnějších zákazníků:
6. Název 3 nejdůležitějších zákazníků:
7. Výkony a export:
8. Odhad geografické struktury exportu:
9. Které země/regiony jsou prioritou růstu exportu?
10. Jaká je pozice firmy na trhu (dle sebehodnocení respondenta)?
11. Sebehodnocení růstové dynamiky firmy ve vztahu k trhu:
12. Jak moc je růst škálovatelný ve vztahu k trhu?
13. Které probíhající změny či trendy na trhu představují hlavní výzvy vyžadující reakci firmy? A jak na ně reagujete?
14. Jak firma pracuje se vzdálenější budoucností svých trhů?
15. Sebehodnocení firmy ve vztahu ke konkurenci na trhu?
16. Kdo jsou hlavní konkurenti?

VII. Inovace, výzkum a vývoj:

1. Které strategické změny, které vaše firma zavedla v posledních 3 letech, nejvíce přispěly k růstu prodeje a / nebo ziskovosti firmy?
2. Máte výzkumné a / nebo vývojové aktivity? Rozhodujete sami o jejich zaměření?
3. Jaká je role vaší firmy v rámci koncernového rozdělení a hierarchie VaV aktivit a jak se tato role vyvíjí?
4. Jaký objem tržeb připadá na nové produkty zavedené do prodeje v posledních 3 letech?
5. Hlavní směry zaměření a cíle VaV aktivit firmy:
6. Co omezuje či nějak negativně ovlivňuje inovace a inovační proces ve vaší firmě?
7. Co posiluje inovace a inovační aktivity ve vaší firmě?
8. Odhadněte prosím celkové výdaje Vaší firmy na VaV:
9. V případě realizace projektů se státní podporou, s jakými problémy se setkáváte při realizaci?
10. Jakou podporu pro realizaci VaV a inovací na národní či regionální úrovni byste potřebovali a není k dispozici?
11. Spolupracujete na VaV s jinými organizacemi?
12. S jakými typy organizací spolupracujete na VaV?
13. Téma spolupráce do budoucna – uveďte prosím oblasti/téma VaV, na kterých by firma měla zájem spolupracovat s VO, VŠ či podniky:
14. Jak se změnil výdaje na VaV v posledních 3 letech?
15. Situace ohledně pandemie COVID19:
16. Pokud existuje, popište spolupráci na VaV aktivitách se zahraničními organizacemi:
17. Kolik lidí pracuje na VaV aktivitách ve vaší firmě?

VIII. Lidské zdroje

1. Vývoj počtu zaměstnanců a mzdových nákladů:
2. Lidé představují klíčový „zdroj“ firmy. Máte-li v této oblasti nějaké problémy (nenaplněné potřeby), které limitují rozvoj firmy, o jaké problémy se jedná a jak limitují vaši firmu?

3. Jak máte nastavený systém práce se zaměstnanci?
4. Jaké kompetence/dovednosti/znalosti u svých zaměstnanců postrádáte (či odhadujete, že v horizontu 2-5 let postrádat budete) pro konkurenceschopnost a rozvoj vaší firmy?
5. Jak plánujete výše uvedené chybějící kompetence/dovednosti/znalosti pro firmu zajistit?
6. Spolupracuje vaše firma se školami?
7. Jaké konkrétní formy spolupráce se školami považujete za potenciálně přínosné pro vaši firmu?
8. S jakou úrovní/jakým typem škol považujete spolupráci za potenciálně přínosnou pro Vaši firmu?
9. Jaké identifikujete překážky ve spolupráci se školami?
10. Co by vaši firmu motivovalo k rozsáhlejší spolupráci se školami?

IX. Závěrečný komentář

1. Závěrečný komentář
2. Souhlasíte s tím, aby Vás TA ČR, CzechInvest, příslušná krajská organizace nebo jiný poskytovatel podpory mohli kontaktovat v případě, že Vaši firmu budeme považovat za zajímavou k oslovení v případě různých druhů spolupráce, konferencí a dalších podnikatelských příležitostí?
3. Souhlasíte s tím, aby TA ČR a další partnerské organizace mohly v rámci informačních materiálů zveřejnit, že Vaše firma byla respondentem v rámci mapování inovačních kapacit?

172 474Zbirnik ukazovalec inovacijskih aktivnosti podjetij v Sloveni v letih 2010 do 2020

[illegible]

Příloha č. 3: Výdaje na VaV v krajích ČR podle sektorů provádění VaV

Tab. 14 Výdaje na VaV v krajích ČR podle sektorů provádění VaV

mil. Kč v běžných cenách

Kraj ČR, sektor provádění VaV	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Praha	15 925	18 485	22 283	21 459	20 978	20 882	22 941	24 689	26 165	29 443	32 999	27 632	32 034	36 868	40 115	43 458
Podnikatelský	6 441	7 818	9 046	8 353	7 166	7 177	7 814	9 159	9 241	10 386	11 174	11 448	15 108	17 438	18 860	20 995
Vládní	5 993	6 781	8 893	8 728	8 986	8 878	9 683	10 111	10 834	12 499	14 298	9 693	9 832	10 552	11 578	12 918
Vysokoškolský	3 335	3 723	4 180	4 213	4 625	4 626	5 282	5 242	5 945	6 405	7 385	6 352	6 948	8 754	9 513	9 376
Soukromý neziskový	155	163	164	165	201	202	163	177	145	153	143	139	147	124	163	168
Středočeský	4 672	5 406	6 263	5 630	5 697	6 017	6 350	6 677	9 718	9 879	9 991	11 175	14 357	16 343	16 761	14 720
Podnikatelský	3 539	4 326	5 266	4 551	4 541	4 949	5 250	5 602	8 319	8 303	8 465	8 660	11 245	12 915	13 235	11 171
Vládní	1 120	1 069	984	1 061	1 140	1 046	1 056	966	985	1 119	1 241	2 320	2 885	3 170	3 140	3 133
Vysokoškolský	10	9	12	17	16	22	40	105	395	449	275	190	221	254	384	412
Soukromý neziskový	4	2	1	1	1	1	4	4	20	9	9	5	6	3	2	3
Jihočeský	1 598	1 716	1 785	1 966	2 060	2 114	2 193	2 537	2 534	2 488	2 665	2 846	2 927	3 442	3 768	3 374
Podnikatelský	853	906	928	983	1 011	1 036	1 250	1 373	1 437	1 429	1 605	1 849	1 760	2 082	2 377	1 963
Vládní	449	499	544	596	629	631	466	446	451	447	546	488	642	687	757	715
Vysokoškolský	287	294	310	382	383	410	459	701	642	605	498	500	506	656	615	679
Soukromý neziskový	9	17	3	5	37	36	18	17	4	8	15	9	19	16	18	17
Plzeňský	1 130	1 334	1 380	1 767	1 599	2 295	3 142	3 779	4 133	4 737	4 607	3 447	3 614	4 361	5 098	4 887
Podnikatelský	810	915	928	1 276	1 170	1 780	2 390	2 768	2 585	2 897	2 923	2 529	2 637	3 255	3 823	3 694
Vládní	12	15	16	25	31	67	66	60	55	64	55	60	58	53	50	44
Vysokoškolský	302	403	435	466	398	448	686	916	1 487	1 761	1 553	839	889	1 025	1 208	1 129
Soukromý neziskový	6	0	1	1	0	-	0	35	6	16	75	19	30	29	17	20
Karlovarský	75	70	76	54	85	106	124	204	115	151	203	173	211	246	325	246
Podnikatelský	72	67	70	49	84	104	123	202	113	150	202	172	210	245	323	241
Vládní	3	3	6	4	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	6
Vysokoškolský	-	-	1	1	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Soukromý neziskový	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ústecký	589	587	681	812	687	731	843	1 125	1 084	1 216	1 097	862	902	1 054	1 328	1 403
Podnikatelský	529	493	557	675	537	564	685	928	826	903	931	691	686	776	1 071	1 081
Vládní	11	18	20	28	34	13	16	20	28	27	27	25	36	41	41	39
Vysokoškolský	48	76	99	108	115	154	142	177	231	286	138	147	179	237	215	282
Soukromý neziskový	-	-	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	1
Liberecký	1 110	1 400	1 340	1 517	1 435	1 452	1 861	2 860	2 366	2 614	2 520	2 654	2 895	3 426	3 681	3 565
Podnikatelský	949	1 218	1 093	1 319	1 197	1 182	1 155	2 133	1 676	2 029	1 954	2 127	2 309	2 663	2 876	2 819
Vládní	12	11	12	15	16	20	40	149	62	72	76	68	62	62	105	83
Vysokoškolský	147	169	233	181	220	247	662	577	628	513	489	458	514	701	700	663
Soukromý neziskový	1	2	2	2	2	2	4	1	1	-	0	0	9	0	-	-
Královéhradecký	909	1 029	1 259	1 257	1 499	1 479	1 679	1 680	1 890	2 054	1 987	1 808	2 151	2 515	2 873	2 726
Podnikatelský	555	681	806	908	1 077	1 117	1 209	1 231	1 367	1 536	1 498	1 375	1 580	1 763	2 025	1 892
Vládní	17	20	17	16	21	16	26	23	28	17	29	24	25	32	32	34
Vysokoškolský	337	326	435	333	402	330	412	394	454	488	457	407	547	720	817	800
Soukromý neziskový	1	2	1	0	0	16	32	30	41	13	2	2	-	-	-	1
Pardubický	1 641	1 893	1 958	1 916	1 865	2 136	2 472	2 783	2 687	2 727	2 650	2 532	2 775	3 146	3 187	3 278
Podnikatelský	1 423	1 665	1 730	1 704	1 621	1 863	2 109	2 198	2 047	2 238	2 107	2 167	2 362	2 585	2 579	2 676
Vládní	31	38	37	18	32	38	55	51	43	47	43	50	45	49	58	64
Vysokoškolský	185	189	190	194	213	235	304	531	597	441	499	315	368	513	485	467
Soukromý neziskový	2	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	0	-	-	65	71
Vysočina	697	504	498	695	696	743	780	922	1 160	1 502	1 536	1 408	1 384	1 594	1 667	1 463
Podnikatelský	691	497	488	677	684	731	765	895	1 142	1 485	1 524	1 396	1 368	1 569	1 634	1 421
Vládní	5	7	9	17	11	10	12	24	14	11	12	11	14	20	23	32
Vysokoškolský	-	-	-	-	0	2	2	2	3	3	-	1	1	6	6	6
Soukromý neziskový	0	-	-	0	0	0	-	1	1	1	1	1	0	0	4	5
Jihomoravský	4 675	5 450	6 481	7 072	8 050	8 519	11 192	14 645	16 185	17 012	17 699	14 968	15 486	16 475	18 750	20 379
Podnikatelský	2 231	2 626	3 468	4 056	4 451	4 666	5 410	6 034	7 214	8 920	8 869	8 958	8 982	9 043	10 369	11 474
Vládní	923	1 014	996	1 019	1 216	1 181	1 363	1 875	2 175	1 721	1 621	1 676	1 789	1 932	2 183	2 160
Vysokoškolský	1 515	1 804	2 012	1 983	2 366	2 627	4 366	6 710	6 759	6 329	7 132	4 325	4 798	5 474	6 182	6 729
Soukromý neziskový	5	5	5	15	17	44	52	26	37	42	78	9	16	26	16	16
Olomoucký	1 347	1 314	1 512	1 430	1 619	1 613	2 133	3 558	3 061	3 377	2 983	2 833	3 367	4 156	4 738	4 291
Podnikatelský	918	815	893	792	909	851	1 055	1 205	1 231	1 514	1 491	1 460	1 964	2 369	2 807	2 480
Vládní	31	36	47	55	75	27	25	25	107	25	25	29	83	90	88	96
Vysokoškolský	393	456	559	570	622	712	1 041	2 319	1 716	1 824	1 457	1 334	1 312	1 686	1 827	1 697
Soukromý neziskový	5	8	13	12	13	22	12	9	7	14	10	10	7	10	16	18
Zlínský	1 605	1 760	1 743	1 640	1 557	1 787	2 118	2 317	2 254	2 749	2 533	2 622	3 356	3 530	3 787	3 621
Podnikatelský	1 507	1 652	1 597	1 448	1 372	1 643	1 926	1 905	1 942	2 040	2 091	2 324	3 044	3 168	3 449	3 251
Vládní	1	2	6	7	5	3	4	2	3	5	6	19	6	10	10	13
Vysokoškolský	97	106	139	183	179	141	188	410	309	704	437	279	306	352	327	356
Soukromý neziskový	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Moravskoslezský	2 174	2 321	2 751	2 658	3 045	3 100	4 924	4 584	4 500	5 155	5 194	5 149	4 927	5 598	5 546	5 973
Podnikatelský	1 667	1 695	1 961	1 937	2 306	2 349	3 008	2 594	2 373	3 149	3 315	3 826	3 655	3 784	3 379	3 955
Vládní	77	76	80	114	105	89	157	130	90	90	109	86	104	100	105	100
Vysokoškolský	424	545	706	602	633	661	1 704	1 794	2 033	1 821	1 762	1 234	1 151	1 695	2 048	1 907
Soukromý neziskový	5	5	4	4	1	1	56	66	4	95	9	3	17	19	14	12
ČR celkem	38 146	43 268	50 009	49 872	50 875	52 974	62 753	72 360	77 853	85 104	88 663	80 109	90 386	102 754	111 622	113 383
Podnikatelský	22 186	25 375	28 831	28 728	28 126	30 013	34 148	38 228	41 513	46 981	48 148	48 980	56 810	63 654	68 808	69 113
Vládní	8 686	9 589	11 670	11 703	12 302	12 020	12 972	13 884	14 875	16 145	18 091	14 549	15 582	16 800	18 171	19 437
Vysokoškolský	7 080	8 100	9 309	9 232	10 173	10										

Příloha č. 4: Tabulka podpůrných subjektů Zlínského kraje

Název	Role, poslání	Člen platformy Zlinnovation
Agentura pro ekonomický rozvoj Vsetínska, o. p. s.	Pomáhá při řešení nezaměstnanosti, ekonomického rozvoje, rozvoje podnikání, zapojování podnikatelské veřejnosti do komunitních aktivit a rozhodovacích procesů při respektování zásad trvale udržitelného rozvoje. Posláním společnosti je i zlepšení zdraví a kvality života obyvatel zejména vsetínského regionu, rozvoje občanské společnosti, zapojování veřejnosti do komunitních aktivit a rozhodovacích procesů a podpora neziskového sektoru	NE
Agentura pro podnikání a inovace (regionální zastoupení)	Agentura pro podnikání a inovace (API) je státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR. Plní roli zprostředkujícího subjektu pro dotační programy Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK), pomocí kterého lze spolufinancovat podnikatelské projekty ve zpracovatelském průmyslu a souvisejících službách.	NE
Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest (regionální zastoupení)	Agentura CzechInvest naplňuje klíčovou úlohu v oblasti podpory podnikání a investic v její komplexní podobě. Unikátní spojení regionálního, centrálního a mezinárodního působení zajišťuje integritu služeb a schopnost propojovat globální trendy s regionálními podmínkami v České republice.	ANO
Centrum vzdělávání pro Průmysl 4.0, z.ú.	Koordinuje řešení spojené s problémy regionálního trhu práce přes zapojení zaměstnavatelů, regionálního školství a ostatních vzdělávacích institucí,	ANO
Czech Marine Cluster	Platforma, která sdružuje společnosti z lodního průmyslu, výzkumné organizace a související dodavatelský řetězec s cílem zvýšit tržní potenciál, získávat zakázky, expandovat na další trhy, prezentovat společnosti na světových veletrzích, organizovat společná školení a zaměřit se na synergie v grantových a výzkumných a vývojových projektech.	ANO
Energetická agentura Zlínského kraje	Obecně prospěšná společnost založena se záměrem napomoci rozvoji území kraje, podpoře zvyšování účinnosti, efektivnosti a soběstačnosti ve využívání zdrojů energie a rozvoje zaměstnanosti. Služby	NE

	agentury jsou zaměřeny na komplexnější projekty kraje, měst, obcí, podnikatelů a neziskových subjektů.	
Industry Servis ZK, a. s.	Poskytuje servisní činnost při rozvoji, správě a obsazování Strategické průmyslové zóny Holešov (SPZ Holešov).	ANO
Krajská hospodářská komora Zlínského kraje (okresní středisko Zlín, Vsetín, Uherské Hradiště)	Je zástupcem podnikatelů v regionu a pomáhá firmám prosazovat a podporovat opatření, která přispívají k rozvoji podnikání v regionu a tím i k celkové ekonomické stabilitě regionu.	ANO
Moravský letecký klastr	Sdružení leteckých podniků a vzdělávacích institucí propojených společným zájmem rozvíjet konkurenceschopný letecký průmysl.	ANO
Okresní hospodářská komora Kroměříž	Poskytuje členům komplexní podnikatelský servis v oblasti informatiky, podpory malého a středního podnikání, exportu, odborného vzdělávání a další služby dle specifických potřeb svých členů v okrese Kroměříž.	NE
Plastikářský klastr	Zájmového sdružení právnických osob, které sdružuje zpracovatele plastů.	ANO
Podnikatelský inkubátor Kunovice – Panský dvůr, s. r. o.	Slouží jako podpora začínajících firem a perspektivních projektů. Vytváří podmínky pro uskutečňování dílčích podnikatelských záměrů začínajících a inovačních firem a zajišťuje podporu výzkumu a vývoje nových služeb a technologií. Spravuje kancelářské prostory o celkové výměře 2 100 m ²	ANO
Sdružení pro rozvoj Zlínského kraje	Sdružení podnikatelů a statutárních zástupců podnikatelských a vzdělávacích subjektů ze zlínského regionu. Cílem sdružení je pomáhat aktivitami které vedou k rozvoji Zlínského kraje.	NE
Technologická agentura ČR (regionální zastoupení)	Organizační složkou státu, která byla zřízena v roce 2009 zákonem č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Regionální zastoupení poskytuje informace a poradenství v programech TA ČR a v aktuálních možnostech podpory, propojuje s výzkumnou sférou, dotační poradenství partnerů v oblasti podnikání a inovací, spolupráce se zahraničními partnery, provádí mapování inovačních aktivit, matchmaking a podpora v hledání partnerů, networkingové akce	ANO
Technologické inovační centrum, s. r. o.	Společnost zřízená Zlínským krajem a UTB ve Zlíně. Vytváří podmínky pro rozvoj inovačních firem. Využívá	ANO

	výsledky výzkumu a vývoje v podnikatelské praxi s důrazem na technologie a rozvoj nových oborů, technologií a služeb. Sleduje informace o trendech v oborech. Provozuje podnikatelský inkubátor a vědecko-technický park. Vytváří prostor pro prezentaci firem, pro navázání vzájemné spolupráce a spolupráce s VaV subjekty.	
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – Centrum kreativních průmyslů a podnikání)	Centrum kreativních průmyslů a podnikání je prostor pro absolventy a studenty především z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně pro nastartování vlastního podnikání v oblasti kreativních průmyslů. Je zároveň platformou pro spolupráci zlínské univerzity s firmami, veřejnou správou i neziskovými organizacemi.	ANO
Valašskokloboucké podnikatelské centrum, s. r. o.	VPC podporuje regionální podnikatelské aktivity prostřednictvím předem zvýhodněného poskytování nájemného a služeb pro podporu realizace podnikatelských záměrů začínajících projektů a projektů s inovačním potenciálem. Prostory jsou pronajímány podnikům zabývajícím se moderními technologiemi, inovacemi, aplikovaným výzkumem a vývojem. Smyslem realizace projektu je pomoci novým, technologicky orientovaným malým a středním podnikům v počáteční fázi jejich rozvoje.	ANO
Zlínský kreativní klastr	Klastr je tvořen zástupci veřejného, soukromého, neziskového a vzdělávacího sektoru z kreativních a návazných odvětví ve zlínské aglomeraci. Zajišťuje podporu inovačních aktivit mezi podnikatelskými subjekty a výzkumnou sférou, propojuje členské organizace a posiluje vazby na regionální, národní i evropské úrovni.	ANO

Příloha č. 5 : Dotazník podpůrných subjektů inovačního prostředí Zlínského kraje

Příloha č. 6: Dotazník subjektů tvořících inovační prostředí Zlínského kraje – Výzkumná a vývojová základna ve Zlínském kraji a její propojení s firmami – UTB 2022

SLUŽBY

1. Nabízené služby:

2. Uvedte klíčové odběratele z firemního sektoru VaVal služeb:

3. Uvedte silné stránky Vaší společnosti

Unikátnost výzkumu

Výzkum vhodný ke komercializaci či často poptávaný zákazníky

Výzkum na míru

Kvalifikovaní odborníci

Technické zázemí

Kvalitní zákaznický servis – komunikace, plnění zakázek v termínu apod.

Cena

Žádné

Jiné.....

ZLK: Způsoby propojení se soukromým sektorem (*zda oslovují firmy, firmy centrum a v jakých případech, zda navazují spolupráci např. na studentské praxe apod*)

4. Bariéry rozvoje, jaké vnější bariéry spatřuje UTB v rozvoji VaVal:

Nedostatek či absence kvalifikovaných odborníků

Nevhodné nastavení dotačních programů

Právní nejistota VVI ve vztahu k patentům, ochraně aut. Práv

Bariéry aplikace výsledků VVI do praxe

Nedostatek technického zázemí

Nedostatek finančních zdrojů

Špatná dostupnost informací

Žádné

Jiné, uveďte....

ZLK:

Pokud je zvolená bariéra **Nevhodné nastavení dotačních programů**

- jakých dotačních programů (zdroj financí)

- dotační zkušenosti se ZLK

- mají vygenerovaná témata, která potřebují zafinancovat?

LIDSKÉ ZDROJE

5. Průměrný přepočtený stav zaměstnanců v roce 2022

Zaměstnanci z toho VaV

ZLK: z toho studenti/doktorandi?

Existují podmínky pro zapojení studentů; jaké?

6. Jaké kvalifikované lidské zdroje Vám chybí:

7. Uvedte, jaké s jakými problémy/bariérami se potýkáte v oblasti nábory kvalifikovaných pracovníků:

Nedostatek kvalifikovaných odborníků

Vysoké mzdové požadavky

Neatraktivní technické zázemí

Neatraktivní region

Nedostatečné zázemí pro zahraniční pracovníky (ubytování, volnočasové aktivity..)

Špatná dostupnost regionu

Jazyková bariéra

Žádné

Jiné, uveďte...

-

TIC © 2022

www.ticzlin.cz